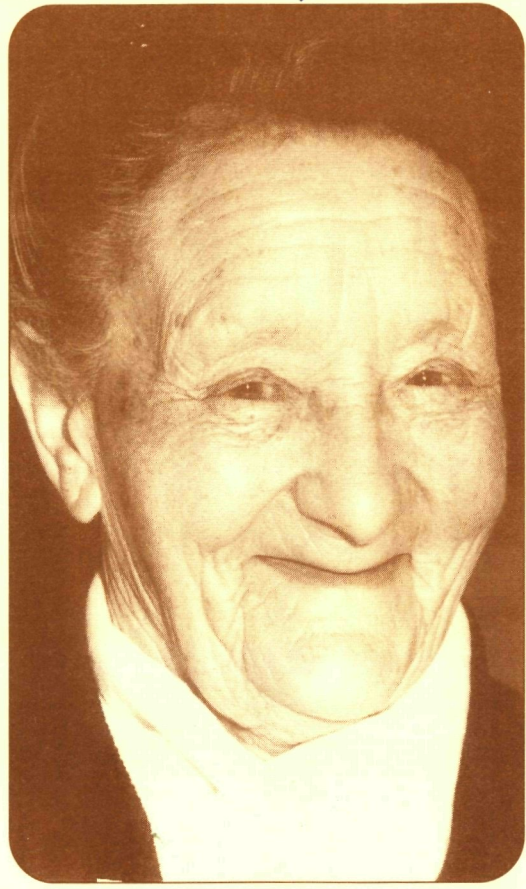

- 2 APR. 2003 / 323

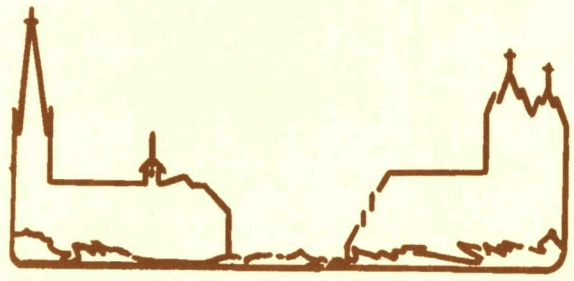
279

AA - KRONIEK

Uitgave van de Heemkundekring Budel en Cranendonck

Moeke Mulkens

BUDEL EN CRANENDONCK

22e Jaargang (2003) Nr.1

AA-KRONIEK

22e jaargang Nr.1
Maart 2003

ISSN-NR.: 0920-2757

De Aa-kroniek verschijnt vier maal per jaar en is een uitgave van de Heem-kundekring "Budel en Cranendonck".

Deze vereniging, in 1957 opgericht, houdt zich bezig met heden en verleden, fauna, taal, landschap, bodem, cultuur etc. van Budel, Budel-Dorplein, Budel-Schoot, Gastel, Maarheeze en Soerendonk (N. Br.)

De Aa-kroniek staat onder redactie van:

J. Biemans	Drie eikenstraat	1	6026 EK Maarheeze
M.v. Dooren	de Smeelen	19	6021 VA Budel
J. Jakobi	Dorpsstraat	15	6021 HA Budel
H. Jaspers	Pastoor Lemmenstraat	7	6023 AG Budel-schoot

Redactieadres: tel.: 0495-494806
E-mail: h.j.j.jaspers@philips.com

Deze Aa-kroniek is voor iedere belangstellende verkrijgbaar: een los nummer kost € 2,00, de kosten per jaargang zijn bij betaling vóór 1 maart € 7,00, in het heemgebied, € 8,00 in Hamont en € 13,00 voor post-abonnees.

Na 1 maart worden deze bedragen met € 1,00 verhoogd!

Bankrekening Rabobank Budel 10.95.67.188

INHOUD

Blz.

Een wandeling door de Nieuwstraat (XIV) Nieuwstraat 38	- H. Jaspers	1
Wie was Jan Zandvliet ? (straatnaam in Budel-Schoot)	- H. Jaspers	9
Uitstapje op zondag in de vijftiger jaren	- T. Vlassak	14
De familie Verhees-Van Winkel	- H. Jaspers	15
De Mathijseprijs	- H. Jaspers	22
Beschrijving van het fabrieksdorp Dorplein in 1912	- H. Jaspers	24
Van Gansewinkel, van vuilnisman tot afvalgigant	- H. Jaspers	26
Een praatje bij een plaatje (VI) Oprichting "Jonge wacht", Handboogschutterij "Buitenlust", Dorstaferaal	- H. Jaspers	38
Café "De Sport" in Soerendonk	- H. Jaspers	41

INHOUDSOPGAVE AA-KRONIEK JAARGANG 22 (2003)

Nummer 1 (maart)

Blz.

Een wandeling door de Nieuwstraat (XIV) Nieuwstraat 38	- H. Jaspers	1
Wie was Jan Zandvliet ? (straatnaam in Budel-Schoot)	- H. Jaspers	9
Uitstapje op zondag in de vijftiger jaren	- T. Vlassak	14
De familie Verhees-Van Winkel	- H. Jaspers	15
De Mathijseprijs	- H. Jaspers	22
Beschrijving van het fabrieksdorp Dorplein in 1912	- H. Jaspers	24
Van Gansewinkel, van vuilnisman tot afvalgigant	- H. Jaspers	26
Een praatje bij een plaatje (VI) Oprichting "Jonge wacht", Handboogschutterij "Buitenlust", Dorstaferieel	- H. Jaspers	38
Café "De Sport" in Soerendonk	- H. Jaspers	41

Nummer 2 (juni)**Blz**

Een wandeling door de Nieuwstraat (XV)
Nieuwstraat 40, 42

- H. Jaspers 57

Wat zegt een naam ?

- A. Staals-Jacobi 69

Wat de Watersnoodramp in 1953 betekende voor een
Dienstplichtig militair uit Maarheeze

- J. Praats 72

De Jonge Wacht (JoWa) in Budel (I)

- H. Jaspers 78

Een "Idylle" in het Werkkamp

- J. Rooymans 92

De IJzeren Rijn in en na de Eerste Wereldoorlog (I)

- V. Freriks 96

Een praatje bij een plaatje (VII)

Mobilisatie in 1914, ijspret op de Peel in Budel-Dorplein,
op de kegelbaan van Graod Muur (Meurkens) en
BSV '29 kampioen in 1940

- H. Jaspers 108

Nummer 3 (september)

	Blz
Dat wat Budel bezig hield	- J. Bakens 113
Marie Verheijden een eeuw (100 jaar) oud	- H. Jaspers 116
Een wandeling door de Nieuwstraat (XVI) Nieuwstraat 43-45-47 en 49	- H. Jaspers 124
De familie Brangers ("De Brander") in ons heemgebied	- H. Jaspers 134
Aardmannekes in Maarheeze Sagen, legenden en andere verhalen uit ons heemgebied (V)	- H. Jaspers 151
De IJzeren Rijn in en na de Eerste Wereldoorlog (II)	- V. Freriks 153
De familie Meeuwissen op Gastel	- H. Jaspers 160
Een praatje bij een plaatje (VIII) Mobilisatie 1914, ijspret op de Peel in Dorplein en borrelmiddag achter café Van Vlierden in Budel	- H. Jaspers 176

Nummer 4 (december)**Blz.**

Abonnement Aa-kroniek 2004	- De redactie	181
Een wandeling door de Nieuwstraat (XVII) Nieuwstraat 44-46, 48-48A	- H. Jaspers	182
De 3de (Iron) Divisie en operatie 'Market Garden'	- H. Jaspers	190
Vormen van stamboomonderzoek	- A. Staals-Jacobi	196
Miet Vanlier-Beelen 100 jaar	- H. Jaspers	202
De familie Braeken en de winkel van Sjang Braeken in Dorplein	- H. Jaspers	211
Liedjes en gedichten over het spoor en het station op Schoot	- H. Jaspers	219
De IJzeren Rijn in en na de Eerste Wereldoorlog (III-en slot)	- V. Freriks	222
"Oorlogsslachtoffer" Toon Broers, geboren in Budel	- H. Jaspers	230
Een praatje bij een plaatje (IX) Urinoirs oftewel pisbakken in Soerendonk en Gastel, voetbalclub "De Nachtpit" en Schutterij Sint Jozef Dorplein	- H. Jaspers	236
Binnenin inhoud jaargang 22 (2003)		

EEN WANDELING DOOR DE NIEUWSTRAAT (XIV)

Nieuwstraat 38

Nieuwstraat 38, Chinees Indisch restaurant "Mei King", voorheen K.J.V.-huis

Dit, voor een eeuw geleden geldende normen, grote gebouw heeft in de loop der jaren al diverse functies gehad. Laten we eens zien waarvoor en door wie het allemaal gebruikt is.

Dit "huis" is in 1900 gebouwd in opdracht van Martinus (Tinus) Maas, een lid van de vroeger invloedrijke familie Maas. Hij was een broer van Maria Maas, die trouwde met de brouwer, Gerardus Arts senior. Het gebouw heeft een mansardedak gedekt met mulden pannen. Het heeft elf traveeën met middenrisaliet en hoekpilasters. In 1910 is er een grote veranda gebouwd tegen de voorkant van het gebouw. Tinus Maas was lid van de fanfare "De Volharding" en bouwde dit pand als muziek- en toneelzaal met, onder dezelfde kap, een woning voor de beheerder, Paulus (Pauw) Neeskens. Deze Pauw Neeskens (zoon van Paulus Neeskens en Francina Stoters) werd geboren 27-10-1841 te Budel en overleed aldaar op 26-1-1916. Hij trouwde te Nederweert met Johanna Margaretha (Antje) Scherens geboren aldaar circa 1863 en overleden te Budel

Gezicht op de Nieuwstraat, plusminus 1915. Vooraan links de muziekzaal van fanfare "De Volharding" (nu Nieuwstraat 38). Onder de dakkapel staat "CAFÉ". Op de Straat ziet men de postwagen (voor post- en personenvervoer) van Gerard Bartels

op 13-7-1933. Antje was dienstmeid bij de notaris in Nederweert en Pauw was koetsier bij diezelfde notaris. Pauw was 22 jaar ouder dan zijn vrouw. De eerste jaren na hun huwelijk woonden ze in Nederweert, waar ook de oudste vier kinderen: Sjef, Maria, Harrie en Antonet werden geboren. Toen Tinus Maas zijn harmoniezaal klaar was, verhuisde het gezin naar Budel. Pauw werd beheerder van de zaal en woonde zodoende in de woning aan de rechterkant van het gebouw. In Budel werden nog twee kinderen geboren, die vrij kort na de geboorte overleden. Ook de dochter Maria overleed hier in 1905. In 1916 overleed vader Pauw Neeskens. Zijn vrouw, Antje, bleef het gebouw beheren, geholpen door haar kinderen Sjef, Harrie en Antonet. Sjef trouwde met Marie Vosters en werd beheerder als opvolger van zijn vader en moeder. Harrie trouwde met Anna Meusen. Harrie was sigarenmaker en begon later een café in de Wiemelenhoek, hoek Molenstraat-Dorpsstraat, daarna café "t Huukske" en sinds kort café "Jansse". Antonet trouwde met De Kort, zij zijn in Eindhoven gaan wonen.

Sjef (links) en Harrie (rechts) Neeskens

Niet alleen fanfare "De Volharing" had hier in dit gebouw haar onderdak, maar ook alle andere katholieke verenigingen van Budel. Men noemde het toen dan ook het Patronaat. Er werden in die tijd toneelstukken opgevoerd, niet alleen door de leden van de harmonie, maar ook door de leden van verschillende bonden of clubs. Vooral in de eerste decennia van de 20-ste eeuw werden als

gevolg van het opkomend socialisme en een toenemend zelfbewustzijn, talloze verenigingen opgericht voor arbeidersjeugd, boerenjongens enz.

In de Eerste Wereldoorlog diende het gebouw voor soldaten, die hier ingekwartierd werden. Na de ontploffing van de lazarettrein in Hamont, in november 1918, heeft de zaal als lazareet gefungeerd voor gewonde Duitse soldaten. Niet alleen hier, maar ook elders in Budel werden deze gewonde soldaten ondergebracht om te herstellen en te wachten op hun terugkeer naar de Heimat. Ook heeft het gebouw dienst gedaan als opslagruimte voor in beslag genomen goederen van gestrafte Nederlanders.

Na de oorlog bouwde Jan Sak voor zijn fanfare ("De Volharding") een nieuwe zaal, de latere bioscoopzaal Schepens, daar waar nu de HEMA is. De beheerder, Antje Neeskens-Scherens en haar kinderen, vertrokken ook uit de woning, omdat de zaal (met woning) moest worden opgekalefaterd om als school te gaan dienen (zie verderop). Antje ging met haar kinderen wonen tegenover de nieuwe zaal op de Markt in Budel, waar nu foto Rooijmans is gevestigd. Het beheer werd overgenomen door zoon Sjef, geholpen door zijn vrouw Marie Vosters. Sjef werd later ook de beheerder van het Parochiehuis. Men noemde hem "Sjef oet (van) de Zaal".

De oude muziekzaal van "De Volharding" in de Nieuwstraat werd nu gebruikt als openbare school voor de (weinige) protestantse leerlingen. Dit vergt enige uitleg want, er was namelijk al een jongensschool in Budel.

In de eerste decennia van de 20e eeuw heerste in Nederland een schoolstrijd, waar ik hier niet verder op inga. De grondwetherziening van 1917 maakte een eind aan deze schoolstrijd. Er kwam een gelijkstelling van het bijzonder en

Nogmaals een gezicht op de (Verlengde) Nieuwstraat, plusminus 1915. Vooraan links de veranda van de muziek- en toneelzaal van fanfare "De Volharding".

openbaar onderwijs. De nieuwe onderwijswet van 1920 bracht gelijke subsidie voor openbare en bijzondere scholen. Dit had tot gevolg dat op veel plaatsen de openbare scholen werden omgezet in bijzondere scholen. Zo ook in Budel. Onder impuls van pastoor F. van Baars kon in januari 1919 de bijzondere jongensschool Sint Aloysiuschool worden geopend in hetzelfde gebouw, waar eerst de openbare school gehuisvest was, in de huidige Dr. A. Mathijssenstraat. Hiervoor hadden zich alle kinderen van de katholieke gezinnen aangemeld. De protestantse leerlingen (zo'n 10-20) bleven naar de openbare school gaan, voorlopig ook in hetzelfde gebouw, onder leiding van F. van Hoorn en Emanuel Kneepkens. Toen op 1 november 1919 de hele school (ook het gebouw) werd overgedragen aan het R.K. kerk- en schoolbestuur was er 'natuurlijk' voor de openbare school hier geen plaats meer. Deze school verhuisde naar de voormalige muziekzaal van fanfare "De Volharding" in de Nieuwstraat, waar dit artikel over gaat. Hoofd F. van Hoorn werd op 1 januari 1921 gepensioneerd, waarna Emanuel Kneepkens een paar maanden waarnemend hoofd werd. Op 1 april werd L. Zegers aangesteld als hoofd van de openbare school. Dit tot in 1929 toen meester Zegers van school verwisselde en hij hoofd werd van de bijzondere school, als opvolger van P. Barts. Aan de openbare school werd nu J. Kupers aangesteld, die in Dorplein op wachtgeld was komen te staan. Langzaamaan daalde het kinderaantal op de openbare school, tot in 1932 het aantal was gedaald tot onder de limiet van vijf. In augustus 1933 werd de openbare school opgeheven. Hoofd J. Kupers werd aangesteld als hoofd in Mechelen, in Zuid-Limburg.

Voordien, in 1929, werden er in dit gebouw aan de Nieuwstraat, ook nog twee klassen ondergebracht van de bijzondere school, omdat daar tijdens de hele strenge winter van dat jaar, de verwarming was stuk gevoren.

Het schoolgebouw werd nu (vanaf 1932) gebruikt door de K.J.V. (Katholieke Jonge Vrouwen) en wat later ook door de K.J.M. (Katholieke

Foto van de K.J.M. genomen t.g.v. het 40-jarig regeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina in 1938. V.l.n.r.: Toke Cuijvers, Miet Duisters, Grada Duisters, Dina Vasen, Tonnie Slenders, Ria Neeskens en Maria Jacobs

Jonge Meisjes), die wat later werd opgericht. Het gebouw werd nu in de volksmond ook het K.J.V.-huis genoemd. Aan de achterkant bevond zich een grote speelplaats. Op zondagnamiddag was er altijd een bijeenkomst van de opgroeiende jeugd. Deze bracht er zowel binnen als buiten hun zondagmiddag door, onder het toezien van een kapelaan of een meester, toen nog de gebruikelijke benaming voor een onderwijzer.

Bij het begin en vooral bij het einde van de Tweede Wereldoorlog diende het gebouw ook als inkwartiering van soldaten. Van september 1944 tot mei 1945, bleven alle beschikbare ruimten, waaronder de drie voormalige lokalen in het K.J.V.-huis gevorderd door een comité als quarantaine plaats voor uit Duitsland terugkerende repatriërende arbeiders.

Ook in oorlogstijd, in januari 1941, bevroor de verwarming van de St. Aloysiusschool en wel langs de houten wanden van de klaslokalen. Bij de ontthooing, door een plaatselijk smid, ontstond er brand en de school brandde gedeeltelijk af. Er moest gezocht worden naar geschikte vervangende lokaliteiten. Deze werden gevonden, waarbij o.a twee klassen werden ondergebracht in het K.J.V.-huis. Dit zou blijven duren tot in mei 1949, toen de nieuw gebouwde school op dezelfde plaats aan de Dr. A. Mathijssenstraat kon worden geopend. Het K.J.V.-huis kwam weer vrij.

Het plan dat burgemeester Adriën Ras al eerder had, om voor de gemeente een MULO school op te richten, kon nu vaste vormen gaan aannemen. Het K.J.V.-huis werd voor f 19.900 gulden door aannemer A. Slenders

Bernard en Martha Drent-Vermeulen worden gefeliciteerd door notaris Smits en zijn vrouw, bij het afscheid van Drent als hoofd van de MULO school

verbouwd. Reeds op 1 september kon de MULO beginnen met twee leerkrachten, het hoofd B. Drent (voordien ULO onderwijzer te Best) en Th. Clerx (voordien onderwijzer aan de St. Aloysiuschool).

Het hoofd der school, Bernardus Drent, geboren 28-8-1911 te Venray en overleden 31-8-1997 te Gorssel, was getrouwd met Martha Vermeulen. Zij hadden zeven kinderen respectievelijk: Hannie, Ans, Marijke, Wim, Tiny, Bernard en Nicolette. Het gezin woonde in Best. De eerste twee jaar was Bernard in de kost boven zaal Schepens op de Markt in Budel. In het weekend was hij bij zijn gezin in Best. Na twee jaar kwam het gezin te wonen schuin tegenover de school in het rechter gedeelte van de blok van drie in de Nieuwstraat (nu nummer 47). In 1962 verhuisde het gezin naar de Willem II straat.

De leerlingen van de MULO kwamen niet alleen uit Budel maar ook uit de omliggende plaatsen. Aanvankelijk werd er opgeleid voor het MULO-A diploma, maar al spoedig ook voor het MULO-B diploma. De leerkrachten die gedurende de tijd dat de school aan de Nieuwstraat gevestigd was, zijn naast de twee boven genoemden: Th. Mertens, J. Theunissen, J. Leyssen, H. Ruyters, P. Stevens, J. Aarts, Ch. Brands, A. Perenboom, L. Slenders en A. van Eerdt. De MULO groeide gestaag en breidde zich uit tot een school met vijf leerkrachten. Daarvoor moesten er twee noodlokalen worden bijgebouwd. In 1959 werd besloten om een nieuwe MULO school te bouwen aan de Willem II straat. Deze school kon in januari 1960 betrokken worden, zodat het K.J.V.-huis weer vrij kwam.

Het gebouw was nog steeds van de gemeente Budel, die het per 1 januari 1960 verhuurde aan Sjraar Thirion. Deze Gerard Francois Antoine Thirion (geboren 7-11-1919 te Budel en overleden 28-5-1998 te Weert) was getrouwd met Alt (Maria Aldegonda) Voets van Hamont (geboren 10-3-1920 te Hamont en overleden 19-12-2000 te Weert). Sjraar had eerst gewerkt op de zinkfabriek en is daarna naar de Kongo gegaan. Toen het daar eind 50-er jaren begon te 'rommelen', moesten velen daar hals over kop vertrekken met achterlating van al hun goederen. Zo ook Sjraar Thirion met zijn gezin. Ze gingen wonen in het klokhuis in Dorplein. Blijkbaar had hij toch een ondernemende geest, want op 6 januari 1960 begon hij in dit gebouw in de Nieuwstraat met een nieuw bedrijfje. Het Budels Constructie Bedrijf (B.C.B.), met Thieu Reijnen als bedrijfsleider.

TWENTSCHE BANK BUDEL
TELEFOON 04058 - 523

Budels Constructie Bedrijf

Het constructiebedrijf heeft in dit gebouw zo'n twee jaar gedraaid, toen het verhuisde naar een nieuw bedrijfspand achter in de Heikant. Het bedrijf, met de

Werknemers van het Budels Constructie Bedrijf, net na de opening in de Fabrieksstraat. De meeste werknemers, die op de foto staan, hebben ook nog gewerkt in het K.J.V.-huis in de Nieuwstraat. V.l.n.r. onder: John van Deursen, Ger Feijen, Tjeu Reijnen, Sjaar Thirion, Piet Verweijen, Pier van de Berg; boven: Pier v.d. Berg, Jan Verheggen, Jan Corstjens, Janus Spee, Bert Damen, Luc Duisters, Jan Moors, Piet Soors, Harrie van Moorsel, Jan Desar, Frans Soers, Peter Feijen, Joep Nieskens en Willem Derks

nodige uitbreidingen, overnames etc. is hier nog altijd gevestigd en heet nu B. en G. Sjaar en Alt Thirion-Voets bouwden 1961/1962 een landhuis op de Berg en gingen daar wonen. Ik kan me hen nog goed voor de geest halen als ze op zondag in een sjeke auto naar de H. Mis kwamen. Hij in een groene of grijze jagersjas met grijze handschoenen en zij in een deftig grijs of zwart pakje met een sluier voor haar gelaat. Gearmd liepen ze dan door de middengang naar de voorste banken, gadedeslagen door het volk van Budel.

Het K.J.V.-huis kwam dus in 1962 dus weer leeg te staan. Het werd door de gemeente verkocht aan de buurman, Willem de Laat, die het voorlopig gebruikte als opslagruimte. Willem verbouwde het tot café-restaurant, waarin ook regelmatig soos werd gehouden. Hij verhuurde het aan de heer Rienks, die hier "De Huifkar" exploiteerde. Maar het was geen lang leven beschoren (circa vier jaar).

Chinees Indisch restaurant "Mei King", eind 80-er jaren

Daarna deed Willem een zeer goede zet. Hij verhuurde het aan chinezen, die er een Chinees Indisch restaurant begonnen, genaamd "Mei King". Dit was het eerste Chinese restaurant in Budel en het bestaat als zodanig nog altijd, zij het natuurlijk dat de huurders niet altijd dezelfde zijn gebleven.

Na de dood van Willem de Laat (1989) is het pand als eigendom overgegaan op de schoonzoon en dochter van Willem de Laat, Herman en Nellie Beckers-de Laat.

Harrie Jaspers

WIE WAS JAN ZANDVLIET ? (STRAATNAAM IN BUDEL-SCHOOT)

In Budel-Dorplein bevindt zich achter de kerk een monument ter nagedachtenis van de zes personen, die op dinsdag vijf september 1944 in Dorplein door de Duitse SS werden vermoord. Zie daarvoor mijn artikel "Nieuwe bomen bij plaats moorden in de Peel en Theo Stevenslaan in plaats van Antoon Stevenslaan" in: Aa-kroniek 21 (2002) nummer 3.

Op zaterdag 21 september j.l. deed de fakkelestafette Weert-Brussel-Weert, zoals gebruikelijk ook het herdenkingsmoment in Budel-Dorplein weer aan. Na de herdenking bij het monument gingen harmonie, wapenbroeders, pastoor Cornelissen, familieleden van de overledenen en andere belangstellenden met het bevrijdingsvuur naar de bomen bij de Peel achter het huis Antoon Stevenslaan 36. Hier werden de nieuw geplante bomen, na een zeer toepasselijk lezing, ingezegend door pastoor Cornelissen. Het was een zeer indrukwekkende en sfeervolle beleving, die diepe indruk maakte op de aanwezigen.

Pastoor Cornelissen zegent de nieuwe bomen bij de Peel in, bijgestaan door Jan Stevens

Naast familieleden van de Budelse vermoorde jongens, waren ook familieleden en bekenden aanwezig van de beiden buiten Budel geboren en opgegroeide mannen. Trouwens, het achterhalen van deze familieleden heeft me ontzettend veel tijd en telefoontjes gekost. Uiteindelijk is het me wel gelukt. Voor, tijdens en na afloop van de inzegening, heb ik uiteraard contact gehad met deze "familie-

leden". Met kennissen van Kees Kappers had ik in het verleden al eens telefonisch contact gehad. Naar aanleiding daarvan heb ik toentertijd een artikel over hem geschreven, zodat men in onze gemeente wat meer weet over deze persoon, waarnaar in Budel-Schoot een straatnaam is vernoemd. Zie daarvoor mij artikel "Wie was Kees Kappers ? " in: Aa-kroniek 17 (1998) nummer 4. Aan de broer en zus van Jan Zandvliet, die aanwezig waren op de plechtigheid, heb ik naderhand informatie en foto's gevraagd van Jan Zandvliet, zodat ook over deze persoon, nu het nog kan, wat meer bekendheid kan worden gegeven, want ook naar hem is een straat vernoemd.

Jan Zandvliet

Johannes Zandvliet werd geboren op 22-12-1918 te Rotterdam en overleed te Budel-Dorplein op 5-9-1944.

Hij was een zoon van Eduard Johannes Zandvliet en van

Antje Koorn. Jan was de oudste uit een gezin van 12 kinderen, negen jongens en drie meisjes. Thuis in het grote gezin werd hij Jo genoemd. In Rotterdam ging Jo naar school en bracht er zijn jeugdjaren door.

Vlak voordat de oorlog uitbrak moest Jo voor zijn nummer in militaire dienst. Zijn verzoek om bij het paardenvolk te mogen dienen, werd ingewilligd en hij werd daarvoor opgeleid te Leiden.

Toen de oorlogsdreigingen zich aankondigden, kwam de mobilisatie op gang. Jo moest zich melden in Opheusden in de Betuwe, dicht in de buurt van de "Grebbeinlinie". Hij werd daar ingezet als stukkenrijder en moest zorgen voor het transport van munitie. Toen op 10 mei 1940 de oorlog daadwerkelijk uitbrak, moest deze munitie naar het front worden gebracht. Zo vertelde hij later, dat hij

Marechaussee Jan (Jo) Zandvliet

De broers Jan (links) en Edu Zandvliet

met een wagen over een dijk reed en zwaar onder vuur werd genomen. Een hachelijke situatie maar gelukkig werd hij en zijn vracht niet getroffen. Jo was iemand die altijd rustig bleef, zelfs onder moeilijke omstandigheden.

Toen hij enkele weken later thuis kwam, solliciteerde hij bij de marechaussee. Hij werd aangenomen en werd er wachtmeester. Hij werd gedetacheerd in het zuiden, in achtereenvolgens Swalmen, Best en in Budel-Dorplein, waar hij vooral moest letten op smokkelaars e.d.

Jo was erg zwijgzaam en uiterst voorzichtig met het vertellen van wat hij precies deed. Zijn broer Edu wist wel het een en ander, evenals zijn ouders. Edu wist dat hij, samen met anderen, ook Joden en Geallieerde piloten over de grens bracht. Zo moest hij ook eens een persoon de grens over brengen, waarvan bleek dat hij in het geheim voor de Duitsers werkte. Deze man is echter nooit verder gekomen dan het moeras!

Jo zei tegen zijn broer Edu dat hij ook bij de politie moest gaan en proberen om bij hem in de buurt gestationeerd te worden. Edu heeft dat gedaan, maar kwam niet in de buurt van zijn broer Jo terecht. Wel heeft ook Edu verzetswerk verricht, zoals begeleiding van illegale transporten voor de L.K.P., waarvan ook de vader van Jo en Edu deel uitmaakte. Deze verzetsgroep had onder meer als taak om de Maastunnel te beschermen, door bijvoorbeeld explosieven, die de Duitsers hadden aangebracht om zonodig de tunnel te vernietigen, te verwijderen. In de oorlogsjaren was Jo verloofd met Marie Bulthuis uit Assen, die ook bij het verzet werkte. Zijn verloofde vertelde na de oorlog dat zij eens als zogenaamd

verliefd stelletje hadden gezeten onder de ogen van de Duitsers bij bepaalde sluiswerken, waarvan Jo toen tekeningen maakte. Dat was aan de Belgische grens. Het betrof hier sluis 16 in Weert, die door een sabotagedaad op 25/26 augustus 1944 onklaar werd gemaakt. Ook Jan Zandvliet was hierbij als wachtpost betrokken. Zie daarvoor mijn artikel "Oorlogsprikelen van Jan Govers" in Aa-kroniek 13 (1994) nummer 2.

Jo was een onverschrokken jongen, die ook wel avontuurlijk aangelegd was. Hij wilde als de oorlog afgelopen was, het liefst naar Nederlands-Indië, om daar tegen de Jappen te vechten. Helaas heeft hij de oorlog niet mogen overleven. Dat hebt u kunnen lezen in het artikel in de Aa-kroniek, genoemd in de eerste alinea.

Na de oorlog heeft hij van de Belgische regering postuum vier onderscheidingen gekregen en zijn ouders ontvingen van onze Koningin een persoonlijke dankbetuiging. Op 8 maart 1984 is door het "Nationaal Comité Verzetshedenkingskruis" postuum het Verzetshedenkingskruis (modelkruis met een bâton en oorkonde) toegekend aan de zes in Dorplein gefusilleerde mannen.

De zes vermoorde verzetsmensen werden in eerste instantie begraven achter de kerk. Op 3 september 1947 werden ze te ruste gelegd in een Eregraf, dat op 4-5-1949 officieel werd onthuld. Zie daarvoor het bovengenoemd artikel. De houten kruisen van de graven zijn later vervangen door hardstenen zerken.

Jan Zandvliet (rechts) op patrouille in Dorplein

*Het eregraf achter de kerk in Dorplein.
Hier nog met de vijver, die symbolisch de Peel voorstelt*

Naar de zes in Dorplein vermoorde oorlogsslachtoffers zijn straatnamen vernoemd. De Jan Zandvlietstraat is gelegen in Budel-Schoot. De straat ligt aan een speelterrein en verbindt de Hein Smeetsstraat met de Lambertusstraat. De naam voor de straat is vastgesteld bij raadsbesluit van 11-6-1965.

Met dank aan de familie Zandvliet

Harrie Jaspers

UITSTAPJE OP ZONDAG IN DE VIJFTIGER JAREN

Opgroeien in de jaren vijftig
Was warm en prachtig
's zondags rond de kachel verzameld
waar vader, verhalend
van Bulletje en Boonenstaak
zijn fantasie, lukraak
en ongebreideld, los liet
tot moeder voor het eten riep.
En als de afwas was gedaan
werd er op pad gegaan
de fietsen uit de schuur gehaald,
de route snel bepaald.
Eerst naar de snelweg toe
en daar tracteerde moe
op een wafel of een sneetje cake
terwijl de hele familie keek
naar de voorbijrazende trein
die in een flitsende lijn
voorbijshoot aan ons kinderoog.
We zaten hoog en droog
op een heuveltje, veilig aan de kant
en woelden wat rond in het losse zand
dat fris voelde onder de warme bovenlaag
en even later fietsten we traag
verder, naar de speeltuin.
De zon scheen heet op de blote kruin
van de vele zandverstuivingen
en wij gingen
smachtend voorbij
want vader zei
pas bij de tweede of derde ijscoman
"vooruit maar, neem er eentje van!"
en dan likten we aan een ijsje van 5 cent
en voelden ons rijk en decadent.
We fietsten dwars door de Weerter bergen
waar we wel eens dwergen
zochten tussen de oude dennen
en je heerlijk rond kon rennen
onder de kromme ruisende bomen
en we stilletjes konden dromen
in een zorgeloos bestaan
waar je dacht dat alles altijd goed zou gaan
omdat vader waakte
dat niets droefs je raakte
zodat je blij kon zijn
met een voorbijflitsende trein
en een derdekeers ijsje
op een gewoon 's zondags fietsenreisje

Tinie Vlassak

DE FAMILIE VERHEES-VAN WINKEL

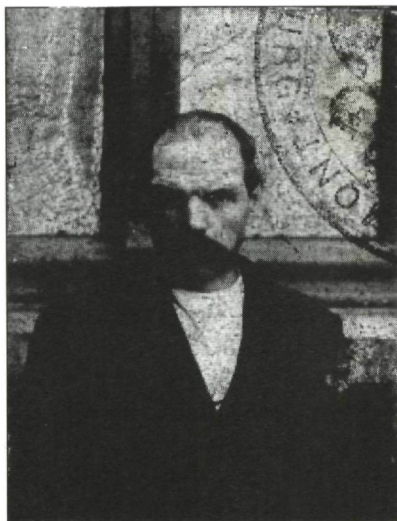
Naar aanleiding van het artikel "Een wandeling door de Nieuwstraat (XI)" in Aakroniek 21 (2002) nummer 2 kreeg ik van Jan Dirkx een brief toegestuurd met enige aanvullende informatie. Ik geef hieronder deze informatie met daarbij wat aanvulling om het een en ander voor u wat duidelijker en leesbaar maken. Het bovengenoemde artikel ging over o.a. over de bewoners van Nieuwstraat 34 en 34A. De eerste bewoners van dit in 1908 gebouwde huis waren leden van het gezin van Harrie (Hendrik) Verhees en Gertrudis van den Berk.

Genoemde Harrie Verhees was een broer van Jef Verhees. Het waren beiden zonen van Michiel Verhees (geboren 26-10-1833 te Hamont en overleden 10-9-1906 te Budel) en Joanna Vermeulen (geboren 26-10-1834 te Budel en aldaar overleden op 16-1-1904).

Sjef Verhees

Jef (Josephus) Verhees werd geboren op 18-7-1873 te Hamont en overleed aldaar op 4-4-1943. Sjef trouwde op 15-4-1904 te Budel met Hendrika (Drika) Meurkens, geboren te Budel op 25-1-1873 en aldaar overleden op 18-8-1910. Ze kregen vijf kinderen die allemaal in Budel geboren werden.

1. Johanna Maria, 20-2-1905 en overleden te Budel op 8-3-1905.
2. Johanna Maria, 14-1-1906 en overleden te Budel op 21-9-1906.
3. Johanna Maria Francisca (Miets), 20-6-1907 en overleden op 22-12-1986 te Berghem bij Oss. Miets trouwde met Willem van de Pas.
4. Michiel Adrianus, 16-11-1908 en overleden te Budel op 13-4-1910.
5. Bernardus Michiel (Giel), geboren 18-8-1910 en overleden te Weert op 23-12-1964. Giel trouwde op 27-2-1933 met Helena Maria (Leen) van Deurzen. Zij kregen negen kinderen: Sjef, Jaon, Lena, Drika, Mia, Pierre, Jan en Bert. Eén (Tonnie) overleed vier maanden oud. Na in Budel en op de Parallelweg op Schoot gewoond te hebben, vond de familie haar definitieve stek in de Poelderstraat op Schoot.

Sjef Verhees

De familie Verhees-van Deurzen. Onder Giel Verhees en Leen van Deurzen; boven v.l.n.r.: Drika, Lena, Pierre, Mia, Sjef, Bert, Jaon en Jan

De vrouw van Jef Verhees, Drika Meurkens, overleed dus op 18-8-1910 in het kinderbed van zoon Giel. Op 6 januari 1925, veertien jaar na de dood van zijn eerste vrouw, hertrouwde Jef Verhees met Maria Petronella (Nel) Mulkens. Nel, veelal Moeke genoemd, werd een eerste keer weduwe van Willem Derickx, die in de Eerste Wereldoorlog, 12 maart 1917, was overleden. Zij bleef achter met zeven kinderen. De oudste zoon Harrie zat van november 1916 tot april 1917 in een werk-kamp in Duitsland. Na terugkomst vluchtte hij door "de draad" naar het neutrale Nederland. De tweede zoon, Bèèr, werd in juni 1918 gearresteerd voor smokkel en bleef tot het einde van de oorlog gevangen in Duitsland. Moeke zat zonder inkomen en moest proberen de eindjes aan elkaar te

Moeke (Nel) Mulkens

knopen. Zo werden de kinderen Jeang (9 jaar) en Mina (12 jaar) erop uitgestuurd om bij de boeren eten te vragen. Jeang (nu 94 jaar) herinnert zich dat ze ooit bij boer "Van Stinsel" (Steensels) een volledig brood kregen en bij boer Slenders een half! Desondanks leed het gezin grote armoede op het einde van de oorlog.

Voor de familie D(e)rickx in Budel, zie ook mijn artikel "Van café de Ekster naar het Kruidvat" in Aa-kroniek (13) 1994 nummer 2. Willem en Nel Derickx-Mulkens zijn de grootouders van Jan Dirkx, de zender van de brief, vandaar zijn belangstelling.

Jef Verhees zakte neer tijdens een H. Mis in de kerk van Hamont en overleed ter plaatse op 4-4-1943. Hij werkte voor de oorlog als leerlooier bij Henri Rijcken op de Burg (stadskant) in Hamont en woonde met zijn tweede vrouw Nel Mulkens in Hamont in de Keunenlaan. Het huis is afgebroken. Inmiddels staat hier een nieuw huis, nu nummer 49.

Het voormalig huis van Sjeff en Nel Verhees-Mulkens, nu Keunenlaan 49 in Hamont

Harrie Verhees

Harrie Verhees die, zoals u in het aangehaalde artikel over de Nieuwstraat hebt kunnen lezen, een textielzaak had in Budel, deed het goed in deze branche, want op 2-10-1935 kocht hij een huis met twee verdiepingen in de Vosstraat (nummer 55) te Borgerhout, op de grens van de toenmalige gemeente Deurne bij Antwerpen. In deze straat lag (ook nu nog) de hoofdingang van de luchtha-

ven Deurne-Antwerpen.

Dit huis verkocht hij in 1947, hetgeen blijkt uit een verkoopakte, opgemaakt door notaris E. Timarche in Hamont op 18-6-1947:

Henri Verhees, koopman, geboren te Hamont, 14-2-1876, wonende te Budel, Markt 82, verkoopt aan Joannes Gerard Hubert Dirkx, werkmán, geboren te Hamont 29-8-1898, wonende te Hamont, Abdijstraat 13 en zijn echtgenote Maria Cornelia Hendrika van Vlierden, geboren te Hamont 6-11-1899: Arrondissement Antwerpen, Gemeente Borgerhout art. 496: Een huis op en met grond en aanhorigheden, beschadigd ten gevolge van oorlogsfeiten, gestaan en gelegen Vosstraat nr. 55, gekadastréerd sectie B nr. 848v4, groot 122 meter vierkant 10 decimeter vierkant. Oorsprong: Toebehorende aan verkoper uit hoofde van een akte van verkoop verleden door Meester A. Cols, notaris te Antwerpen, 2-10-1935.

De bovengenoemde Bèèr Dirkx woonde dus in de abdijstraat in Hamont, daar waar nu Super Delhaize, voorheen Super Saelmans is gevestigd.

Het genoemde huis, Vosstraat 55, had drie verdiepingen. De begane grond was winkel met woning. De bovenste twee verdiepingen waren twee afzonderlijke woningen, met ieder een eigen ingang.

Foto bij huwelijk Driek Stam en Liënske Derickx. V.l.n.r. zittend: Hein Stam, Driek Stam, Liënske Derickx, Nel Mulkens en Sef Verhees; middelste rij: Jules Donse, Mina Dirks (met Euphasie Donse op arm), Thieu Stam, Sjeff Vreijzen, Harrie Dirkx, Mien Stam, Bèèr Dirkx en Marie van Vlierden (met Petra Dirkx op de arm); boven: An Boonen, Fientje Haazen, Jacques Derickx, Liza Dircks, Harrie Delflas, Jeang Derickx. Kinderen op de voorgrond: Albert Delflas en Willy Dirkx.

Het huis leed in het laatste oorlogsjaar uiterlijk wat schade op door het neerkomen van een vliegende bom op het nabij gelegen vliegveld Deurne-Antwerpen. Bèèr Dirkx was metselaar van beroep en renoveerde het huis grondig. Het timmerwerk werd gedaan door vaklui uit Budel. Bèèr vertrok in juni 1947 met zijn gezin van Hamont naar Borgerhout. Zoon Jan Dirkx, was toen 13 jaar oud. Zijn huis in de Abdijstraat in Hamont verkocht hij aan zijn schoonbroer Thieu Stelten, die het enkele jaren later doorverkocht aan Martin Saelmans.

In Borgerhout trouwden de oudste vier zonen van Bèèr en Marie Dirkx-van Vlierden. Moeder Marie vond het daarna stilaan tijd om terug te keren naar hun geboortedorp Hamont. Ze kochten van de Kerkfabriek (kerkbestuur) van Hamont een bouwplaats in de Houtakkerstraat, waar Bèèr weer een huis bouwde. Het eigendom in Borgerhout werd verkocht en de familie (met de zes nog niet getrouwde kinderen) verhuisde eind augustus 1951 terug naar de geboortegrond.

Sjef van Winkel

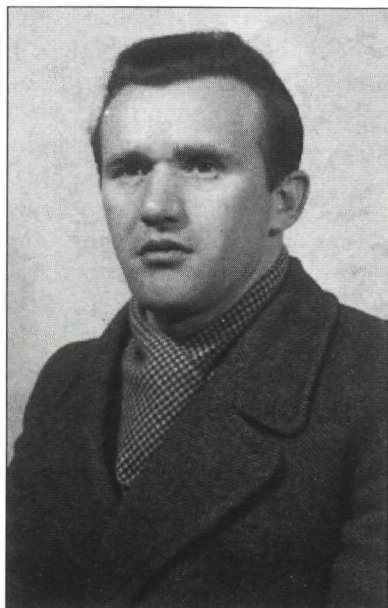
Jan Dirkx schreef in zijn brief ook een verhaal over Sjef van Winkel (oprichter van het textielabriek in Budel) en Sjaak Dirkx (een zoon van de weduwe Nel Derickx-Mulkens), die ik u niet wil onthouden. Maar eerst even kort uitleggen wie Sjef van Winkel was en wat hij deed.

Sjef en Door van Winkel-Verhees, 1963

Josephus Antonius Maria (Sjef) van Winkel werd geboren te Budel op 26-2-1909. Hij was een zoon van de bakker Gerardus Johannes (Graod) van Winkel en Dorothea Maria Lenders. Sjef trouwde op 8-5-1941 met Door Verhees. Sjef was dus een zoon van een bakker Graod Verhees in de Kerkstraat in Budel. Zoals vroeger gebruikelijk kwamen ook de zonen Jèèn en Sjef in de bakkerij van hun vader terecht. Wim van Lierop werkte in de bakkerij als knecht. Na een aantal jaren ging Sjef van Winkel zijn geluk beproeven in Antwerpen. Hij huur-

de daar midden 30-er jaren in de Brederostraat een banketbakkerij van Telders en begon er met het bakken van hoofdzakelijk beschuit (HO-HA) en nog wat andere koekwaren. Hij had er geen winkel bij, maar ging bij kloosters, bejaardenhuizen en particulieren zelf bestellen. In 1935 en 1936 kwam Wim van Lierop hem hier bijstaan als bakkersknecht. Ook de halfbroer van Sjef, Sjraar van Winkel, werkte enige maanden bij hem in Antwerpen. Sjef had in België een handelsregister en handelde onder de naam "Winkles en Co, Voedingsspecialiteiten". Het was echter een ontzettend moeilijke tijd. Niet voor niets werden het de crisisjaren genoemd. Na enkele jaren hield Sjef van Winkel het hier voor gezien en keerde terug naar zijn geboorteplaats Budel. Wim van Lierop werd bakkersknecht bij Sjraar van Winkel in de Bosstraat in Hamont. Sjef van Winkel ging werken in

Wim van Lierop

het confectiefabriekje van zijn toekomstige schoonvader Harrie Verhees, later overgenomen door de zoon Sjef Verhees (zwager van Sjef van Winkel).

In 1948 richtte Sjef van Winkel zelf een confectiefabriek op. Hij begon met 8 meisjes in de leegstaande timmerwinkel van Willem de Laat op de Gastelseweg. Maar daarover misschien een andere keer meer. U weet nu wie Sjef van Winkel is en nu het verhaal.

De naam Winkels in de voedingsmiddelenbranche in België

Sjef van Winkel was dus in de jaren 30 van de vorige eeuw bakker in Antwerpen-Zuid, Bij Hoboken. Een oom van Jan Dirckx, Sjaak Derickx, die in Antwerpen bij de 'Antwerpsche Hypotheekkas' werkte, was goed bevriend met Sjef van Winkel en woonde in dezelfde straat. Bij de eerste mobilisatie, vóór de Tweede Wereldoorlog, sloot Sjef zijn bakkerij en ging terug naar Budel, waar hij het veiliger achtte gezien de oorlogsdreiging. Sjaak Derickx kon het oven- en handelsregister overnemen (op naam van Van Winkel) en begon, na zijn uren op de bank, zelf speculaas en dergelijke te bakken. Zijn vrouw Fien Haazen leverde dan, in een grote mand voorop de fiets, aan de winkels in de omgeving. In de oorlog, die ondertussen was uitgebroken, rendeerde dit goed (koekjes e.d. waren vrij van zegel of bon). Sjaak liet het werk op de bank voor wat het was en begon full-time voor eigen rekening.

Diverse soorten koekjes die in grote kisten geleverd werden vanuit Bergen-op-

Zoom, werden thuis verpakt in blikken en geleverd aan de klanten onder diverse namen: Sanovit, Liga, Vitelma, Delicaat, Mariekes, Tekof enz. Spoedig werd de eerste vrachtwagen aangekocht en broer Sjang Derickx – de latere man van Drina Kums (dochter van Jaon Kums en Margriet van Rul)- trad in dienst als chauffeur. Later is die terug naar Hamont getrokken om bij leerlooierij H. Rijcken te gaan werken. De firma bleef opereren onder de naam 'Winkels-Voedingdelicatessen' en zette haar producten vooral af in de provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant. Het bedrijf kende haar hoogtepunt in de jaren 50-60, met een personeelsbestand van een 15-tal medewerkers, waarvan acht verkopers, o.a. vier zonen van broer Bèèr Dirckx, die vanuit Hamont naar Antwerpen waren gekomen (zie boven). Sjaak Derickx overleed in oktober 1967. Door wanbeheer van zijn schoonzoon, de man van zijn enig kind, ging het snel bergafwaarts. Na het overlijden van zijn vrouw Fien in 1976, de zaakvoester van 'Van Winkels p.v.b.a.', was het spoedig helemaal afgelopen met het eens zo florerend bedrijf. De schoonzoon had wel voor zichzelf een goed draaiend hotel-restaurant overgenomen in Wallonië. Hierdoor verdween de naam Winkels van het toneel in deze voedingsmiddelenbranche.

Met dank aan Jan Dirckx
Harrie Jaspers

DE MATHIJSENPRIJS

Begin oktober 2002 kreeg ik van het NOV (Nederlandse Orthopedische Vereniging), die zetelt in de Sint Maartenskliniek in Nijmegen, een verzoek om informatie op te sturen over de historie van het gips en Dr. A. Mathijssen. Dr. Rijnsburg, de wetenschappelijk secretaris van de vereniging wilde op vrijdag 11 oktober een lezing hierover houden. Ik heb toen twee artikelen over Dr. A. Mathijssen uit de Aa-kroniek toegestuurd (1-2) en wat er over staat in het boek van Winkelmolen: "Budel en Cranendonk voorheen en thans" (3). Ik was zelf wel geïnteresseerd wat voor prijs dat was, die genoemd is naar deze meest bekende persoon van Budel en vroeg informatie hierover. Ik kreeg het daarna toegestuurd, hetgeen ik u niet wil onthouden:

MATHIJSENPRIJS

Reglement

1. *De Nederlandse Orthopaedische Vereniging stelt een prijs beschikbaar, geheten de "Mathijssenprijs" teneinde enerzijds taak en doelstelling van de vereniging meer bekendheid te geven en anderzijds wetenschappelijke arbeid in de vorm van een werkstuk te stimuleren.*
2. *De prijs bestaat uit een legpenning, een oorkonde en een som geld, de laatste ter nadere vaststelling van het bestuur en de commissie belast met het Studiefonds.*
3. *De prijs kan elke drie jaar worden toegekend voor een wetenschappelijke publicatie.*

4. *Ieder lid of buitengewoon lid van de Vereniging kan in aanmerking komen voor deze prijs, zulks ter beoordeling van een jury, waarbij het moment van inlevering van de tekst binnen de aankondigingstermijn moet hebben plaatsgevonden en de leeftijd van de inzender de veertig jaren niet overschrijdt, dit op het moment van de inlevering.*
5. *De aankondiging zal middels rondschrijven geschieden aan de leden en de buitengewone leden, tevens zal deze geschieden in de belangrijkste Nederlandse geneeskundige periodieken.*
6. *Van de toekenning van de prijs zal kennis worden gegeven aan de Nederlandse pers en voorts aan bovenstaande periodieken en enkele gezaghebbende orthopedische tijdschriften.*
7. *De jury zal bestaan uit drie leden en een secretaris. Twee leden worden aangewezen door de in punt 2 genoemde commissie, als derde neemt een lid van het bestuur van de Vereniging zitting, nader aan te wijzen. Een lid zal worden vervangen door een prijswinnaar, die op zijn beurt weer zal worden vervangen door de volgende prijswinnaar. De wetenschappelijk secretaris van de Vereniging is secretaris van de jury, hij zal zorg dragen voor het tijdig bekendmaken als bedoeld in punt 5.*

*Vastgesteld in de vergadering van 9 januari
1976.*

De Mathijseprijs is uitgereikt aan de volgende personen:

1976	Dr. H.R. Eikelaar
1977	Niet uitgereikt
1978	Dr. Ir. R. Huiskes, Dr. P. Jaspers, Dr. J. Ypma
1985	Dr. J.D. Visser
1988	Prof. Dr. R.G.T. Geesink
1991	Dr. G.N. Homminga
1994	Dr. B.W. Schreurs
1998	Dr. M. de Kleuver

Noten:

1. H. Jaspers, "Herinneringen aan Dr. Antoon Mathijzen" in: Aa-kroniek 10 (1991) nummer 4.
2. H. Jaspers, "Bezoek aan Budel, geboorteplaats van Dr. Antoon Mathijzen, uitvinder van het gipsverband in: Aa-kroniek 15 (1996) nummer 3.
3. Winkelmolen, "Budel en Cranendonck voorheen en thans", H. XIV, Par. 4 b en c.

Harrie Jaspers

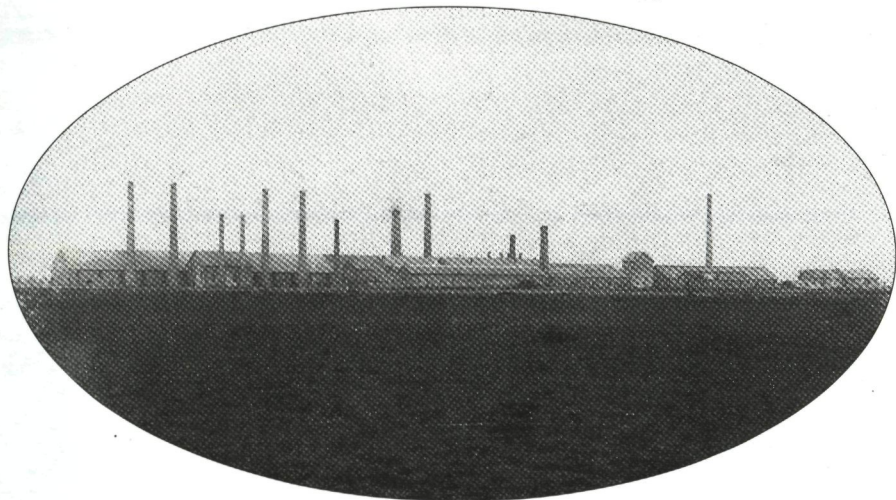
BESCHRIJVING VAN HET FABRIEKSDORP DORPLEIN IN 1912

Onlangs zag ik bij het snuffelen in mijn vele losse "papieren" en aantekeningen over Dorplein een beschrijving over dit fabrieksdorp uit 1912. Het is mijn inziens een nauwgezette weergave van hoe Dorplein er in die tijd uitzag en hoe het er aan toe ging. Zeker nu het oude gedeelte van Dorplein op de nominatie staat om beschermd dorpsgezicht te worden, lijkt het me zinvol deze beschrijving ook in de Aa-kroniek te zetten, zodat ook u kunt lezen hoe toentertijd Dorplein gezien werd.

Het is een centraal verslag der Arbeidsinspectie in het Koninkrijk der Nederlanden over 1912, uitgereikt door het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel. In Hoofdstuk XVI stond, onder de rubriek Fabrieksdorpen, het volgende geschreven over Dorplein:

Het tweede dorp is het z.g. Dorplein, gelegen in de gemeente Budel, op drie kwartier afstand van het station van dien naam. Midden in de heide zijn daar de zinkfabrieken verzezen van de Société Anonyme des Zincs de la Campine. Westelijk van dit groot industrieel bedrijf, door de meestal heerschende westenwinden gevrijwaard tegen de schadelijke en hinderlijke dampen van de fabriek, ligt het dorpje, naar de directeurs "Dorplein" genoemd.

In 1895 begonnen, zijn successievelijk een 40 tal arbeiderswoningen gebouwd. Het eerste type is nog betrekkelijk klein; elk huis is bestemd voor 2 gezinnen, het is vrij liggend en omgeven door een tuin. Het tweede type, in 1898 gebouwd, is ruimer en flinker wat inrichting betreft en bergt eveneens twee gezinnen.

De zinkfabriek in de beginjaren, circa 1900

De laatste 10 huizen elk voor 4 gezinnen bestemd, zijn zeer ruim en groot en dateeren van 1907 (Voor dit laatste woningtype, zoomede voor de geheele situatie van het dorp wordt naar de teekening verwezen). Alle huizen zijn aangesloten op de waterleiding van de fabriek; bij de eerste twee typen heeft elk huis nog slechts één kraan voor de beide inwonende gezinnen. De huurprijs der woningen varieert van f 0,50 tot f 0,75 per week.

De ongehuwde werklieden der fabriek kunnen in het hotel (tevens cantine) een onderkomen vinden. Dit is ook de eenige gelegenheid in "Dorplein" waar sterke- en andere dranken verkrijgbaar zijn. De inwonende werkman betaalt per dag van f 0.62 tot f 1.00 kostgeld, waarvoor hem daags 2 maal koud en 2 maal warm voedsel wordt verstrekt, voorts loges en wasch (een maal per week een geheel stel schoone arbeiderskleeren en ondergoed).

In het gebouw bevinden zich mede de zieken- en operatiekamer, een bakkerij, wasscherij, mandenvlechterij en een winkel; bovendien zijn twee der kamers gereserveerd voor de geneesheeren, die op de fabriek spreekuur houden voor de arbeiders. Aan het hoofd van het beheer der cantine, die tevens concert- en toneelzaal is, staat een waard; voor de werkzaamheden in het hotel en voor het geheele huishoudelijke deel der inrichting zorgt eene nonnenorde. Van de op zich genomen taak kwijten deze zusters zich uitstekend, alle kamers en lokalen zien er net en zindelijk uit, terwijl de veelal zeer ruwe arbeiders zich onder hunne leiding geleidelijk aan orde en regelmaat gaan gewinnen. In 1912 is in het dorp met Rijkssteun een schoolgebouw gesticht, bovendien doen eenige lokalen van het "hotel" dienst voor bewaarschool.

Door parkaanleg en beplanting is getracht het wonen in het afgelegene "Dorplein" te veraangenamen. Een smalspoor voor steenkolenaanvoer verbindt de fabriek met het spoorwegstation. Aan den trein worden twee van zitplaatsen voorziene wagens gehaakt, van welk vervoermiddel alle bewoners kosteloos gebruik mogen maken.

Slechts een klein gedeelte der arbeiders woont in het fabrieksdorp; de meesten wonen in de omgeving van de fabriek of in het dorp Budel.

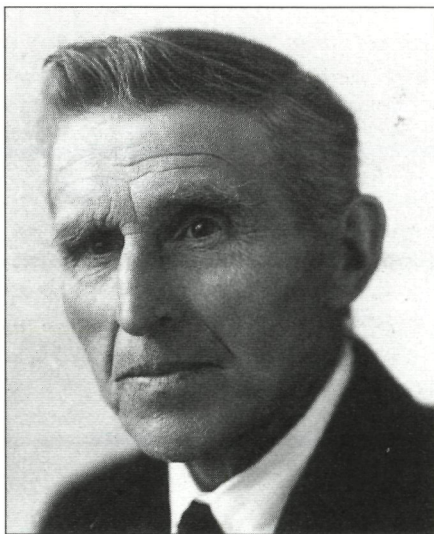
Harrie Jaspers

VAN GANSEWINKEL, VAN VUILNISMAN TOT AFVALGIGANT

Iedere dag word je wel op de een op andere manier geconfronteerd met de naam van Gansewinkel. Ofwel zie je onderweg de afvalwagens rijden van dit bedrijf ofwel heb je thuis, op een verlaten plekje minimaal twee soorten afvalcontainers staan, met de naam van Gansewinkel erop. Begonnen met één kleine vrachtauto, is het bedrijf heden ten dage uitgegroeid tot een grote onderneming met een omzet van meer dan 500 miljoen Euro en meer dan 3000 werknemers. Begonnen in Maarheeze heeft het bedrijf haar hoofdvesting (de holding) nog altijd in onze gemeente en wel op Cranendonck. Tijd om eens te gaan praten met de oprichter van dit bedrijf, Leo van Gansewinkel (Lei van Piet van Fieten). Maar eerst wil ik u kort de familie voorstellen.

Familie van Gansewinkel

De opa en oma van Leo waren Godfried (Friedje) van Gansewinkel (geboren circa 1872 te Weert en overleden 13-10-1950 te Maarheeze) en Maria (Marie) Scheepers (geboren 20-8-1875 te Maarheeze en aldaar overleden 3-7-1941).

Friedje en Marie van Gansewinkel-Scheepers

Na hun trouwen op 4-7-1902 te Maarheeze woonden ze enige jaren op Hugten (nu nummer 12), waar drie kinderen werden geboren. Op 13-2-1906 verhuisden ze voor enige jaren naar Lierop, om daarna via een korte tussenstop in Soerendonk (1911/1912) weer terug te keren naar Maarheeze, waar Fried en

Marie een boerderijtje hadden in de Stationsstraat, nu nummer 49. Fried werkte ook een aantal jaren bij zijn schoonzoon, de fouragehandelaar Sjef Lammers. Later woonde hier hun dochter Marie, getrouwd met Sjraar Geven. Kinderen van Friedje en Marie van Gansewinkel-Scheepers, met achter de naam de geboortedatum:

1. Peter Michael, 7-4-1903 te Maarheeze. Waarschijnlijk jong overleden te Lierop.
2. Johannes Hendrikus (Sjang), 1-5-1904 te Maarheeze en overleden op 30-9-1988 te Weert. Sjang trouwde met Truus Guns. Sjang reed vóór de oorlog al mensen met een vrachtwagen met kettingaandrijving vanuit de Oostbloklanden naar Philips. Niet zo maar gewone mensen, doch meestal ingenieurs, die Philips nodig had.
3. Hendrikus Lodewikus (Driek), 5-5-1905 te Maarheeze en overleden op 18-5-1979 te Maarheeze. Driek trouwde met Toos Schoenmaekers.

Friedje en Marie van Gansewinkel-Scheepers met de vijf oudste kinderen

Driek begon met taxivervoer, waar in de beginjaren ook zijn broer Piet (nummer 5) werkzaam was. Later bouwde zich dat uit tot een garage met benzinepomp. Deze was gevestigd in de Stationsstraat, daar waar nu Autobedrijf van Mensfoort, Stationsstraat 51 is.

4. Maria Petronella (Nel), 18-3-1907 te Lierop en overleden 11-7-1993 in Geleen. Nel trouwde met Jan Teeuwen. Zij woonden in Snijdersberg (Geulle) en later in Beek in Limburg.
5. Peter Gerardus (Piet), 6-6-1909 te Lierop en overleden 16-4-1986 te Maarheeze. Zie onder.
6. Johanna Maria (Anna), 6-6-1909 te Lierop en overleden 3-1-1997 te Maarheeze. Anna was een tweelingzuster van Piet (nummer 5) Anna trouwde met Sjeffe Lammers. Sjeffe had een foeragehandel in de Stationsstraat, nu nummer 82. Piet van Gansewinkel werkte voor zijn trouwen ook bij Sjeffe Lammers. Hij moest 's morgens vroeg zorgen dat de tractoren werden warm gestookt (met hout en in de oorlog ook met turf), die de stropersen moesten laten draaien.
7. Maria Jozefina (Marie), 7-1-1911 te Lierop en overleden 18-3-1988 te Maarheeze. Marie trouwde met de aannemer Sjraar Geven. Zij trouwden thuis in, in het ouderlijk huis in de Stationsstraat in Maarheeze. Daarna woonden ze in de huidige Oranje Nassaulaan, waar Sjraar een aannemersbedrijf had.
8. Hendrika Johanna (Drika), 24-6-1912 te Soerendonk en overleden op 4-2-1982 te Son. Drika trouwde met Fried Verschueren. Zij zijn in Eindhoven gaan wonen.
9. Jan Michiel (Giel), 3-3-1915 te Maarheeze en overleden op 26-3-1991. Giel trouwde met Annie Verest. Zij woonden in Heeze en hadden daar een café, nu café De Brug geheten.

*Anna Lammers-van
Gansewinkel*

De vader van Leo was Peter Gerardus (Piet) van Gansewinkel (zie nummer 5). Hij trouwde op 12-5-1937 met Antonetta Wilhelmina (Mina) Feijen, geboren 25-10-1911. Zij leeft nog. De kinderen van Piet en Mina van Gansewinkel-Feijen, die allemaal in Soerendonk, op de Molenheide, vlak bij het huidige hoofdkantoor geboren werden, zijn:

1. Laurentius Godefridus Mathijs (Leo), geboren 3-10-1938. Zie onder
2. Godefridus Michael (Frits), geboren 1-8-1940. Frits trouwde met Mieke van de Sandt.
3. Antonia Maria Johanna (Tonnie), geboren 26-4-1942. Tonnie trouwde met Harrie Scheffers.
4. Maria Antonetta (Mia), geboren 29-1-1945. Mia trouwde met Theo Bakens.

5. Egidius Johannes (Michel), geboren 8-12-1947. Michel trouwde met Truus Vossen.
6. Petrus Hendrikus (Peter), geboren 22-4-1949. Peter trouwde met Carla Kuipers.

Piet en Mina van Gansewinkel-Feijen

Leo, de oudste zoon huwde op 20-4-1964 te Budel met Elisabeth Martha Jacoba (Els) Lambers, geboren 1-11-1937, dochter van Pierre Lambers en Trees Verbeek. Zij hebben twee kinderen:

1. Robertus Petrus Theresia (Rob), geboren 14-10-1966 te Maarheeze.
2. Stanilaus Maria Mathieu (Stan), geboren 5-10-1969 te Maarheeze.

Hoe het begon

Vader Piet van Gansewinkel werkte voor zijn trouwen bij zijn broer Driek van Gansewinkel, die taxi reed en bij zijn zwager Sjefke Lammers, waar hij moest zorgen dat 's morgens vroeg de stropersen klaar waren om te gebruiken. Na zijn trouwen ging Piet wonen in het ouderlijk huis van zijn vrouw, Mina Feijen. Dat was op de Molenheide in Soerendonk, daar waar nu de familie Van Hooff-Fiddelaars woont, Molenheide 40. Piet kocht zich bij de dumphanandel een Chevrolet vrachtwagen en begon een vrachtwagenbedrijfje. Hij vervoerde van alles en nog wat. Na de oorlog kocht hij zich een andere vrachtwagen, wederom een Chevrolet en begon naast het rijden van vracht ook personen te rijden.

De vrachtwagen van Piet van Gansewinkel dient als jurywagen bij de wielronde van Maarheeze

Hiervoor maakte hij in de vrachtwagen zitplaatsen en reed voor de o.a. DUW (Dienst Uitvoering Werken) naar de Peelontginningen in Deurne en Someren. Later werd dit de Heidemij. Bij zijn huis had hij ook een schuur, die dienst deed als garage. Ook heeft hij ook ongeveer twee jaar een tweedehands bus gehad voor personenvervoer. In 1954 verhuisde het bedrijf van de Molenheide naar de Kerkstraat 4A, hoek Kerkstraat-De Vinnen.

In het bedrijf werkten ook zijn oudste zoon Leo en later ook de tweede zoon Frits. Ze reden o.a. groenten naar de veiling en vervoerden spullen vanuit Eindhoven voor de nieuwe lichtfabriek van Philips in Maarheeze. Ook haalden ze het vuil op bij deze Philips vestiging. Dat gebeurde in die beginjaren voor f 5,85 per uur inclusief chauffeur. Dat was het allereerste begin in de afvalbranche. Ondertussen verhuisde het bedrijf in 1964 van de Kerkstraat naar de Stationstraat 73 in Maarheeze. Hier was voordien het foeragebedrijf van Graad Guns.

Zoon Leo zag de afval als uitdaging en wilde investeren in een grotere wagen. Daarvoor wilde hij met Philips een meerjaren contract afsluiten, maar daar wilde Philips niet aan. De milieuproblematiek stond nog in haar kinderschoenen. Dit was de aanleiding voor Leo om samen met zijn broer Frits (die in 1975 uit de zaak stapte) een eigen bedrijf op te starten.

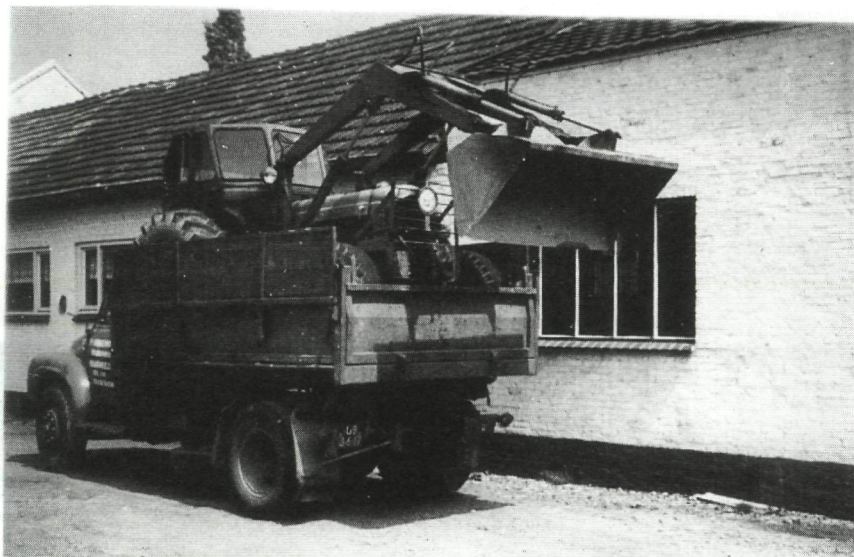
Vrachtwagen van Piet van Gansewinkel, begin 60-er jaren

Afvalbedrijf van Gansewinkel

Op 1 januari 1966 richtte Leo, toen nog samen met zijn broer Frits, een eigen afvalbedrijf op. Zijn broer Frits kwam ook in het bedrijf en wel in de kolenhandel. Vader Piet kwam bij hem in loondienst. Het transportbedrijf werd geleidelijk aan afgestoten. Het afvalbedrijf was, achteraf gezien, een zeer verstandige stap op het juiste moment, want niets heeft in al die jaren een grotere vlucht genomen dan het ophalen van afval en de verwerking ervan. Maar toen was het toch een stap in het diepe, in het onzekere. Leo ging naar de bank voor een lening. Hiermee kocht hij een tweedehands Bedford diesel van het Rotterdamse afvalbedrijf Roteb. Afval ophalen was toen nog gewoon met een wagen of tractor er naar toe rijden en opladen met de schop en vervolgens wegbrengen en lossen op de diverse stortplaatsen. Gescheiden werd er nog niets.

Leo was de oudste uit het gezin en had een groot verantwoordelijkheidsgevoel. Hij wilde perse een succes maken van zijn bedrijf. En dat ging niet door 40 uur in de week te werken. Nee daar moest keihard voor gewerkt worden. Alle dagen van 's morgens vroeg tot 's avonds laat en zeven dagen per week. Ja zelfs de zondag was in die beginjaren voor Leo geen rustdag.

Het eerste succes kwam eind 60-er jaren. Ook bij de gemeentes rees toen langzaam het inzicht, dat het niet te betalen was om blijvend zelf een reinigingsdienst in stand te houden. Zoals ook de bedrijven, begonnen de gemeenten met

*De Bedford met daarop tractor met frontlader voor het laden van glas.
Langs de werkplaats aan de Stationsstraat*

van alles en nog wat uit te besteden. Leo ging "de boer" op. Hij begon met het ophalen van huisvuil voor gemeenten. In Leende sloeg hij zijn eerste grote slag. Met een contract op zak werd hij in 1967 de eerste particuliere 'afvalboer' in

Drie containerwagens (21-22-23) aan de Stationsstraat, midden 60-er jaren. Vóór de wagens v.l.n.r.: Jan Boelens, Gerie van Dijk, Jan van de Berg en Toon Gielen

Nederland. Na Leende volgde Someren en andere regionale gemeenten. Toen Leo in Leende begon, had alleen die kleine plaats al drie gemeentelijke afvalstortplaatsen. In heel Noord-Brabant waren dat er 783 en toezicht was er nauwelijks. In het beste geval schreef er iemand aan de poort een bonnetje uit. Het lossen van een vrachtwagen kostte vijf gulden. De noodzaak om te investeren in afval was er niet en er was geen geld voor of men achtte het niet belangrijk genoeg. In die tijd was er nog de mogelijkheid om goedkoop in België te storten in groeves. Maar dat heeft Leo altijd verworpen. Hij vond dat afval geproduceerd in Nederland, ook in Nederland 'verwerkt' moest worden.

Leo moest er echt voor vechten. Als de klanten weg wilden, reed hij er met zijn wagen direct naar toe om zijn klanten op andere gedachten te brengen. Zo kon hij nogal wat klanten behouden. Maar alleen praten was niet genoeg. Het bedrijf moest er voor zorgen dat het technisch voorop liep. Leo had op zijn vakanties in Duitsland en Frankrijk experimenten gezien met rol- en afzetcontainers. Ook zag hij dat ze daar experimenteerden met het uitbesteden van de vuilnisophaaldienst. Dat leek hem wel wat, want in die tijd werd het vuilnis nog met de schop in een wagen geladen. Als je het meteen in een afvalbak zou gooien zou dat nogal wat kosten kunnen besparen. Van Gansewinkel was dan ook in 1968 de eerste met een rolcontainer en introduceerde jaren later ook als eerste de mini-containers.

Gesloten verhuiswagen (DAF), midden 60-er jaren voor het vervoer van lampen van de fabriek in Weert naar het station

De grote doorbraak op gebied van afval kwam in de zeventiger jaren. Daarom besloot Leo nog meer actief te worden in de inzameling en ook recycling, ook bij bedrijven. En dat bleek een succes. Hij bemoeide zich niet met de productie

van de fabrieken, doch werd dienstverlenend aan deze fabrieken. Het was nog veel pionierswerk in die beginjaren en dat had toch ook zijn bekingen. Natuurlijk veel op reis om zijn klanten af te gaan en nieuwe klanten aan te werven. De eerste grote klant was het ziekenhuis in Maastricht, gevolgd door bedrijven in Rotterdam, Oss en Nijmegen. En hoewel Leo weinig tijd had om naar de kerk te gaan, had hij toch veel katholieke instellingen als klant. Vroeger kende hij iedere klant persoonlijk. Nu is dat natuurlijk onbegonnen werk, alhoewel? Vanaf midden 70-er jaren ging men door wet- en regelgeving ook het afval scheiden en dat was een groeiende markt. De bovengenoemde (zwarte) mini-container werd in 1978 als eerste in de gemeente Maarheeze ingevoerd. Burgemeester Van Greunsvan, haalde hier de landelijke pers mee. Deze containers, toen nog vaak kliko's genoemd, werden in Duitsland gemaakt. Het geld dat hij hiermee verdiende gebruikte hij om verder te expanderen in de versnip-

Vuilnis ophalen bij de invoering van het mini containersysteem in Maarheeze in 1978

perde markt van de 70-er en 80-er jaren. Onderwijl groeide het bedrijf uit zijn voegen en derhalve verhuisde van Ganswinkel in 1979 naar het nieuwe complex op industrieterrein Den Engelsman in Maarheeze. Midden 80-er jaren begon hij met het eerste chemisch afvaldepot in Nederland. In het begin stuitte dat op veel verzet. Het was wel een fantastisch idee, maar liever bij een ander dan bij ons op de stoep (Maarheeze). Na diverse procedures is het er uiteindelijk toch van gekomen. Toen alles klaar was, deed van Ganswinkel een goede zet. Ze hielden een open dag. De ogen van de meeste mensen gingen open. Ze zagen geen enge dingen, doch gewoon afval zoals verf, lampen, batterijen. Zelfs de oude tegenstanders werden nu enthousiast. Ze zagen dat het afval nu niet meer zoals vroeger werd gedumpt op de stortplaatsen.

Het wagenpark van van Gansewinkel op de Philipsweg in Maarheeze in de 70-er jaren

Toch ging niet alles van een leien dakje. In het begin kwam er zo veel bij kijken dat er, door het opstarten van de recyclingpoot, enorme verliezen werden gemaakt en het water hem tot aan de lippen steeg. Doch Leo bleef in zijn bedrijf geloven en zette door. Van Gansewinkel begon nu pas echt te groeien. Maar als je sterk groeit, loeren er andere gevaren. Eind jaren tachtig stroopten Amerikaanse multinationals, zoals BFI en Waste Management de Nederlandse afvalbranche af. De prijzen voor overnames, schoten omhoog. Het werden enkele moeilijke jaren, doch de Amerikanen verloren de slag en zijn in de jaren negentig vrijwel uit Europa verdwenen.

Om zich te wapenen tegen overname zocht van Gansewinkel midden jaren 90 naar een partner, die zijn afval kon verwerken, waarbij het bedrijf wel zelfstandig verder kon gaan. Deze partner werd in 1997 gevonden in het Brabantse PNEM (later is dit Essent geworden). Dit provinciale nutsbedrijf nam een belang in het familieconcern.

Er gaat veel geld om in de afvalbranche, hetgeen bijna automatisch inhoudt dat ook verkeerde mensen hierdoor aangetrokken worden, wat aanleiding geeft tot de nodige schandalen. Iedereen heeft daar wel van gehoord. Ieder zich respecterend bedrijf in deze branche moet zijn normen en waarden hebben, anders houdt men het niet lang vol. Zo ook bij van Gansewinkel, daar moet met het 'van Gansewinkel-gevoel' hebben. Klantvriendelijk en integer staan hoog in het vaandel bij het bedrijf.

Het afval in de gemeente Cranendonck werd, na de fusie tussen Budel en Maarheeze, tot voor kort opgehaald door vrachtwagens van de AVR uit

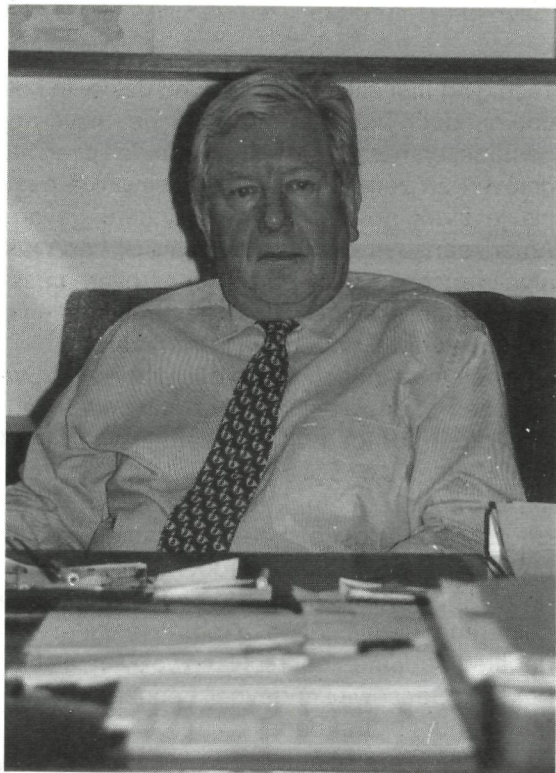
Rotterdam. Iets wat Leo met pijn in zijn hart zag gebeuren. Volgens hem was het een kwestie van pesterij van de concurrent om in Soerendonk aan de slag te gaan en zou er geld bij moeten hebben. Maar ondertussen is van Gansewinkel ook in eigen gemeente actief.

De oprichter Leo van Gansewinkel besloot zich in 1995, na een ernstige ziekte, terug te trekken als directeur. Hij droeg het bedrijf over aan de Belg John Cornillie. Deze werd echter twee jaar later getroffen door een hartinfarct en dus besloot Leo, die inmiddels weer was hersteld, de leiding opnieuw op zich te nemen, met de van Nedlloyd afkomstige, Ruud Sondag aan zijn zijde. Sondag is sinds 1997 lid van de raad van bestuur, waarin hij verantwoordelijk werd voor alle inzamelactiviteiten.

Leo van Gansewinkel trok zich in 2001, na 35 jaar, terug uit zijn bedrijf. Hij werd als voorzitter van de raad van bestuur opgevolgd door Mr. Ruud Sondag. Leo is nu lid van de raad van commissarissen en is nog altijd meerderheidsaandeelhouder (55 procent, de andere 45 procent is in handen van het energiebedrijf Essent). Al hoewel hij zich dus bijna twee jaar geleden terugtrok uit zijn bedrijf en van plan was meer te gaan genieten van zijn huis en prachtige tuin, kan hij het toch niet laten. Praktisch iedere dag is hij te vinden op Cranendonck en rijdt nog regelmatig langs zijn bedrijffjes, zoals in Polen, Tsjechië, Frankrijk en Portugal.

De “van Gansewinkel Groep”, anno 2003

Anno 2003 heeft het bedrijf ruwweg 200.000 klanten, kleine en grote, waaronder Philips, Shell, Edah, Sphinx enz. De “van Gansewinkel Groep”, met haar hoofdvestiging in Cranendonck, is uitgegroeid tot een bedrijf met ruim 3.400 werknemers, waarvan ongeveer 600 in de regio Eindhoven, verspreid over Soerendonk, Maarheeze, Eindhoven en Geldrop. Het bedrijf is hiermee de tweede grootste werkgever in onze gemeente. De omzet bedroeg

Leo van Gansewinkel in 2001

in 2002, ruim 500 miljoen Euro. De afvalverwerker is actief in de Benelux, Polen, Tsjechië, Frankrijk en Portugal. In totaal zitten ze op meer dan 100 lokaties. De lokatie op Den Engelsman in Maarheeze is nog altijd de grootste in de regio Zuid-Oost. Het wagenpark bestaat uit ongeveer 1350 voertuigen!

Van Gansewinkel bestaat uit drie takken: De grootste poot is nog altijd de inzameling van huis- en bedrijfsafval (Collecting). De tweede tak verzorgt de recycling van glas, wit- en bruingoed, hout en chemisch afval en oud papier. Bij dit laatste hoort ook archiefvernietiging. Hierbij zijn integriteit en betrouwbaarheid extra belangrijk. De chauffeurs hiervoor zijn speciaal gekleed, want ze komen bijvoorbeeld bij banken, advocatenkantoren en zelfs bij de Nederlandse ministeries. In bepaalde gevallen worden ze gescreend door de CRI (Centrale Recherche Informatie). De vernietigde stukken worden gerecycled en onder o.a. gebruikt als toiletpapier en zakdoekjes. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat je je neus snuit in iemands oude hypotheekpapieren of kan het gebeuren dat met je met belangrijke documenten letterlijk en figuurlijk "je kont afveegt". De derde tak is de eindverwerking. Hiervoor wordt samengewerkt met het bovengenoemde energiebedrijf Essent. Samen hebben ze een verbrandingsoven, stortplaatsen, compost- en brandstoffabrieken. Afval wordt verbrand, gestort of verwerkt tot compost of hergebruikt. Tegenwoordig is voor bijna alle oude troep een nieuwe slimme bestemming gevonden.

van Gansewinkel

Integrale
afvalbehandeling

De huidige raad van bestuur bestaat naast Sondag uit de financiële man drs. M. Beijer.

De oprichter Leo van Gansewinkel heeft nu zitting in de raad van commissarissen, waarin ook voormalig KPN-topman Prof. Ir. W. Dik (president-commissaris), VVD-coryfee Hans Wiegel, Theo Kelchtermans (burgemeester Peer en 14 jaar minister) en Ir. W. Wiechers (voorzitter Raad van Bestuur Essent) zitting hebben. Ook de beide zonen van Leo van Gansewinkel zijn werkzaam in zijn bedrijf. Rob werkte eerst op het bedrijf in Tsjechië, maar werkt nu op het hoofdkantoor van de Benelux in Eindhoven, terwijl zoon Stan in Soerendonk werkt voor de privé-holding van zijn vader. In Soerendonk is de staf van het bedrijf werkzaam.

Met dank aan Leo van Gansewinkel

Harrie Jaspers

EEN PRAATJE BIJ EEN PLAATJE (VI)

Oprichting "Jonge Wacht", Handboogschutterrij "Buitenlust", Dorstafereel

Foto bij de oprichting van de Jonge Wacht (JoWa)

Deze prachtige grote foto is waarschijnlijk genomen bij de oprichting van de Jonge Wacht in 1934 voor het parochiehuis, nu De Borgh. Het betreft hier drie groepen met ieder een vlag en een eigen leider. Vooraan links staat de eerste groep. Achter meester Zegers staat de tweede groep. Boven op de betonbalk zit de derde groep. Het verdere praatje laat ik hier achterwege omdat ik in een van de volgende nummers van de Aa-kroniek terug kom op de Jonge Wacht (Jo-Wa). Ik geef u hier de namen van de personen op de foto met achter de naam van de "Jonge Wachters" een kruisje als hij overleden is. Uiteraard zijn de ouderen op de foto al allemaal dood.

V.I.n.r. Onderste rij, zittend: kapelaan N. Bijnen, burgemeester J. van Hout, Monseigneur Panis (broer van pastoor Panis, was bisschop op Celebes en hier op vakantie), pastoor A. Panis; tweede rij: Toon Nabben (met de standaardvlag van de Jonge Wacht), meester S. Winkelmolen (leider), Sjaak Luist†, Jèn Scholten, Jan Jaanen†, Hendrik van Og, Sjraar van Winkelt†, Balt van Kessel (leider), Frits van Moorsel (leider), Tuntje Ras (leider), meester L. Zegers (leider), Pauw Dauw† en Willem Clement† (Gastel); derde rij (achter meester Zeegers):

Jan Claassen, Jan van Cranenbroek, Toon Davits†, Junneke Compent†; bovenste rij (zittend): ??, Dris Slenders, Pier Gubbels†, Thieu Bosch†, Jo Lempens†, ??, Pauw van Meijl (Gastel), ??, Willem Vlassak en Willem Vos.

Weet u wie de onbekenden (??) zijn op de foto? Hebt u ergens in een oude doos nog foto's van de Jonge Wacht of Jonge Werkman liggen, aarzel dan niet en neem contact met mij op (tel.: 0495-494806).

Handboogschutterij "Buitenlust"

De volgende foto is er een van handboogschutterij Buitenlust, die haar onderdak had in café "De Wielerbaan". Ze werd opgericht in 1933 en is in 1963 ter ziele gegaan. Zie ook mijn artikelen "Café de Wielerbaan in Budel I en II" in Aakroniek: 12 (1993) nummers 2 en 3.

V.l.n.r. boven: Jan v.d. Eijnden, Jèn van Eerd, Lei Jacobs, Sjef Heesakkers, Ad Weekers, Ward Wijlaars, Harrie Duisters en Toon Slenders; onder: Bèr Meusen, Sjefke Duisters, Sjef van Eerd, Sjang Slenders met zoon Toon, Jaonus van Hooff en Sjefke Meusen (Sjefke de Zager).

Dorstafeerel

In Aa-kroniek, jaargang 21 nummer 3 schreef ik in de rubriek "Het boerenleven in de vijftiger jaren en de jaren daarvoor (II)" het artikel: "Van vlegel tot combine, over dorsen en dorsmachines". Enige tijd later vond ik tussen mijn foto's, een mooi foto (copie) van een dorstafeerel, uit de beginjaren van de dorskast, die ik u bij deze wil laten zien. De foto is genomen plusminus 1925 en het is waarschijnlijk een van de eerste dorskasten, die in Budel kwam. De loondorsers waren Sjaak en Piet van Lent. Zowel aan de achterkant als aan de zijkant van de dorstkast staat: H. Brebels Cie Overpelt. Dat is de fabrikant van de dorskast. De opslag van graan gebeurde toentertijd nog in de schuur of in het schuurgedeelte van de boerderijen. De dorskast staat voor de boerderij van Coop Staals in de huidige Dorpsstraat. Dat is waar nu de huizen Dorpstraat 39 en 41 staan. De werkers hebben het werk even stil gelegd en samen met toevallige voorbijgangers poseren voor de fotograaf.

Deze was waarschijnlijk met de fiets, aangezien een voorwiel van een fiets, die midden op de weg staat, nog deels zichtbaar is. Laten we eens zien wie er allemaal op de foto staan. Staande v.l.n.r. Jaon Keesen met kleinzoon, Jac van Lent, Sjf Rutten (met de houten "reek"), Jan van Dijk, Harrie Spee (met kleine op de arm), Jan Meijer, Lies Staals, Keesje Rooijackers, Coob Staals, Nel Rijnders en Wellem v.d. Broek(sr). Boven op dekast zitten Piet van Lent en Wellem v.d. Broek(jr). Vooraan zittend in het stro: Wim Mennen. Afgezien misschien van de twee kleine kinderen, leeft er niemand meer van de volwassenen.

Harrie Jaspers

CAFÉ DE SPORT IN SOERENDONK

Bij de beschrijving van café "Maoske" in Aa-kroniek 20 (2001) nummer 4, schreef ik dat ik over het hiernaast liggende café De Sport, in de naaste toekomst, nog wel eens wat zou schrijven. Wel, dat is ondertussen meer dan een jaar geleden en het is tijd om deze belofte waar te maken. Omdat, zoals gezegd, beide cafés deels een gemeenschappelijke voorgeschiedenis hebben, zal ik er niet aan ontkomen om vooral over het begin van het café in herhaling te vallen. Dit om de leesbaarheid te vergroten, zodat het u het beter kunt volgen.

Café zaal "De Sport"

De eerste jaren

In 1847 stond hier op deze plaats nog niets. In dat jaar kocht namelijk een zekere Jan van den Berg een perceel landbouwgrond, kadastraal De Rutjes B 384, van Johanna Catharina van Hoof uit Leende. Deze nieuwe eigenaar bouwde hier vóór 1867 een huis met stal en schuur, want in dat jaar verkocht hij genoemd onroerend goed aan Jan Peels. Deze Jan Peels is hier na 1867 met café begonnen.

Op 1-12-1879 kwam Adriaan (Jaonus) de Laat (geboren 28-12-1853 te Budel en overleden op 11-1-1935 te Soerendonk) een zoon van Jan de Laat en Petronella Habraken) samen met zijn dienstmeid Helena van Cranenbroek van Budel naar Soerendonk. Hij kocht het dubbele woonhuis van de kastelein Jan

Peels en zette diens beroep van herbergier voort. Laten we nu eerst de nazaten van deze Jaonus de Laat de revue passeren.

De familie De Laat in Soerendonk

Jaonus de Laat trouwde op 14-2-1881 met Maria (Marie) Verhoeven, geboren 17-12-1858 te Soerendonk en overleden aldaar op 24-1-1925. Zij was een dochter van Mathijs Verhoeven en Antoinetta Dielissen. Jaonus en Marie kregen in totaal 14 kinderen, waarvan er 6 levenloos werden geboren. De andere acht kinderen die allemaal in Soerendonk geboren werden, zijn:

Jaonus de Laat en Marie Verhoeven

1. Johannes (Jan), geboren 25-12-1881 en overleden op 16-7-1952 te Maarheeze. Jan trouwde met Catharina van Meijl en werd bakker in de Stationsstraat in Maarheeze.
2. Mathias, geboren 20-1-1883, als kind overleden.
3. Anthonetta (Anna), geboren 6-11-1888 en overleden te Oudenbosch op 22-5-1974. Net trouwde met de schoenmaker Kees Ambagts.

Thijs de Laat en Marie Fransen

- Zij zijn in Oudenbosch gaan wonen, waar ze een schoenenwinkel hadden.
4. Wilhelmus Martinus, geboren 20-12-1889 en overleden te Soerendonk op 12-5-1890
 5. Petronella (Nel), geboren 5-3-1891 en overleden te Vught op 3-2-1930. Nel trouwde met Sjaak Rutten, geboortig van Ittervoort. Sjaak was fietsenmaker in Soeren-donk in de Dorpsstraat, nu Sommers Dorpsstraat 19.
 6. Mathija (Thijs), geboren 18-4-1892 en overleden op 23-10-1951 te Soerendonk. Thijs trouwde te Soerendonk op 18-8-1919 met Maria Catharina (Marie) Fransen, geboren 22-11-1892 te Budel en overleden te Eindhoven op 15-6-1963. Zij was een dochter van Jan Michiel Fransen en Adriana Sak. Thijs werd slager en kastelein in het linker gedeelte van het pand. Zie verderop.

Ter dankbare nagedachtenis aan

ADRIANUS DE LAAT

echtgenoot van

ANNA MARIA CORNELIA VERSPEEK

weduwnaar van

HELENA JOHANNA MARIA NAS

en van

MARIA ELISABETH GOOVERS

geboren te Soerendonk 17 mei 1897 en gesterkt door het Sacrament der zieken overleden in het St. Joseph-ziekenhuis te Eindhoven 22 juli 1982.

Op de gezegende leeftijd van 85 jaar is vader opa, in vrede uit ons midden heengegaan. Met vele mooie herinneringen blijven wij met hem verbonden.

De laatste jaren genoot hij met zijn vrouw van 'n welverdiende rust.

Het was aan hem niet te zien, dat hij in zijn leven het dikwijls heel zwaar heeft gehad.

Tot tweemaal toe verloor hij vroegtijdig zijn vrouw en kwam de zorg voor zijn kinderen op zijn schouders alleen als 'n zware last te liggen.

Broer en Too de Laat-Teuwens

7. Adrianus (Jaonus), geboren 17-5-1897 en overleden op 22-7-1982 te Valkenswaard. Jaonus trouwde driemaal. De eerste maal met Maria Goovers, vervolgens met Helena Nas en een derde maat met Kee Verspeek. Jaonus kwam in het ouderlijk café en is in 1938 naar Valkenswaard verhuisd. Zie ook het artikel over café "Maoske".
8. Anna Maria (Miet), geboren 28-1-1900 en overleden op 10-6-1975 te Eindhoven.
Miet trouwde met Adrianus van Mierlo, die werkte bij de zinkfabriek in Budel-Dorplein. Zij hebben altijd in Soerendonk gewoond in de Dorpsstraat (nr. 3).

Harrie en An Neijssen-de Laat

Kinderen van Thijs de Laat en Marie Franssen (nummer 6 boven) die ook allemaal in Soerendonk geboren werden:

1. Adriana Maria (Jaan), geboren 12-7-1920 en overleden op 11-1-1986 te Horn. Zij trouwde met Pierre Brummans van Sittard en hebben meestentijds in Blerick gewoond.
2. Johannes Michiel (Broer), geboren 23-7-1921. Broer trouwde op 10-5-1951 met Catharina Petronella (Too) Teuwens (van de Mulder), geboren 4-1-1922. Too is een dochter van Johannes (Jan) Teuwens en Johanna

Jan (de Mulder) en Toos Teuwens-de Laat

Catharina (Cathrien) Roefs. Broer en Too zouden het café van de ouders van broer overnemen. Zij kregen 7 kinderen die allemaal in de Dorpsstraat geboren werden. Het zijn respectievelijk: Toos, Thijs, Riet, Jo, Jeannie, Petra en Jan. Bovendien is Toos Teuwens, dochter van Giel de Mulder (Teuwens), bij Broer en Too grootgebracht. Zij werd ter onderscheid van hun eigen Toos, "Zwarte Toos" genoemd.

3. Maria (Miet), geboren 22-8-1922 en overleden 30-6-1996 te Valkenswaard. Zij trouwde met de timmerman Toon van Asten. Zij zijn in Valkenswaard gaan wonen.

4. Johanna (An), geboren 13-4-1925 en overleden op 21-3-2001 te Valkenswaard. An trouwde met de timmerman Harrie Neijssen van Soerendonk. Zij woonden in Soeren-donk in de Dorpsstraat.
5. Catharina (Toos), geboren 6-4-1928 en overleden op 24-7-1997 te Hamont. Zij trouwde met Jan Teuwens (Jan de Mulder) van Soerendonk een broer van de vrouw van Broer de Laat (nummer 2). Jan was jarenlang mulder in de Zittert in Soerendonk en hield daarna café in Hamont. Eerst op de Markt en later op het Lo (nu café Cheers).
6. Adrianus (Jaonus), geboren 26-8-1930 en overleden in het ziekenhuis te Veldhoven op 1-11-1991. Hij trouwde met Leen Aarts van Soerendonk. Hij werkte bij Philips en ze hebben in Soerendonk gewoond.

De eerste jaren, vervolg

Jaonus de Laat werd dus na Jan Peels hier de kastelein. Daarnaast deed hij er nog van alles bij. Zo was hij o.a. ook een tijd gemeenteontvanger van de toenmalige gemeente Soerendonk. Ook was hij bakker en later een soort aan-
nemer. Hij bakte zelf stenen. Hij haalde de leem her en der uit de leemkuilen in

Rechts café "Maoske: en links het woongedeelte van café "De Sport"

de omgeving en het bakken deed hij waar nu Compen Parket is, vroeger Jan de Kapper (Van Mierlo), Dorpsstraat 15. Jaonus "boerde" niet slecht, want in 1908 bezat hij maar liefst vijf huizen en de nodige landbouwgronden in Soerendonk.

Hij bouwde ook het nu zogenaamde huis van "Maoske" (Dorpsstraat 11), met van die typische grijze zandsteen, die hij zelf gemaakt had. Het oorspronkelijke café was gesitueerd aan de linkerkant van de huidige voordeur van café "Maoske", waar later het biljard kwam te staan. Deze "kamer" werd vroeger door de ouderen, dan ook het "auwt café" genoemd. Na zijn trouwen werd zoon Adrianus (Jaonus), de nieuwe kastelein, in het huis "Maoske". Jaonus senior woonde in het begin in bij zijn zoon Jaonus junior. Later ging senior een beetje verder wonen in de straat, daar waar nu Sommer woont, Dorpsstraat 19 en nog later in een huisje aan de Damenweg (later Stevens). De andere zoon Thijs begon café aan de linkerkant van het pand. Daarover gaat dit verhaal.

Het café van Thijs de Laat

Zoals boven gezegd, zoon Thijs de Laat begon, na zijn trouwen in 1920, helemaal aan de linkerkant van het pand ook met café. Thijs was slager van beroep. Zijn slagerswinkel lag aan de rechterkant (tegen café "Maoske" aan, nu woonruimte van café De Sport). Zijn slagerij lag aan de achterzijde van de woning. Net als alle cafés was ook dit een dorpscafé, zoals er zoveel waren in ieder dorp. Slager was Thijs vooral in de voormiddag, 's middags was hij kastelein en stond, geholpen door zijn vrouw Marie Fransen achter de tap. Marie Fransen deed ook de slagerswinkel en had de zorg voor het huishouden. Naast het dagelijkse gang van zaken in een dorpscafé, zijn er toch verenigingen die een bijzondere stempel op dit café hebben gedrukt, vandaar dat ik hier kort iets over deze beide verenigingen zeg.

De wielersbaan achter het café

In de 20-er jaren van de vorige eeuw bestond er in Soerendonk een fietsclub, genaamd "Ons Genoegen", die in de Moosten haar wielersbaan had. Na jaren van een bloeiend bestaan ging deze club in 1929-1930 ten gronde. Zie ook mijn artikel "De drie wielersbanen en het wielrennen in Soerendonk" in Aa-kroniek 7 nummer 1.

Enige jaren later kwam er in Soerendonk, mede door impuls van de aangelegde betonnen wielersbaan in Budel, toch weer behoefte aan een baan. Kastelein Thijs de Laat zag wel iets in een wielersbaan, om op deze manier volk naar zijn

OPENING Wielersbaan Soerendonk.

Groote Internationale Wielervedstrijden

te SOERENDONK op MAANDAG 22 APRIL (Paaschmaandag) op de geheel gerestaureerde baan bij M. de Laat. **Aanvang 3 uur** met muziek.

1. **Sprint- achtervolging en koppelwedstr. v. amateurs**
2. **Uitdagingswedstrijd Holland-België,**
3. **Koppelwedstrijd voor nieuwelingen.**

Rijwiel- en autostalling op 't terrein

Prijzen te r. f 0.40 2e r. f 0.25 Kinderen f 0.10

Steunt de Wielersport.

HET BESTUUR.

café te lokken. Thijs huurde in oktober 1933 hiervoor Door Schel(lekens) in, die bijgestaan door Kuub van der Vorst dit karwei klaarde. Met kruiwagen en schop haalden zij het zand uit het "aegeloch" (aangelag = grond achter het huis) van Thijs de Laat. De ovale baan werd aangelegd achter het huis in de tuin.

Het was een heel karwei want in de (buiten)bochten was de baan wel twee meter hoog en op de rechte stukken aan de buitenkant plusminus een meter. Door kreeg voor dit karwei een gulden vijftig per dag met daarbij ook de kost. Boven op het zand werden fijne sintels van de zinkfabrieken gebracht om zo de baan wat harder te maken, met natuurlijk als nadeel dat men bij valpartijen blauwe littekens overhield. Rondom de baan werden staan- en zitplaatsen aangebracht voor kijkers en wedstrijdcommissarissen.

In 1934 was de baan klaar en Door Schel werd ook de baanmeester, die moest zorgen voor het onderhoud. Dit kwam vooral neer op het nathouden van de baan met een gieter. Harrie de Kapper (van Mierlo) was de rondeteller en Thijs zelf was de directeur van de wielersbaan.

De bocht van de baan die het dichtste bij het huis lag, bleek wat kort te zijn, waardoor er nogal wat renners bij hoge snelheid uit de bocht vlogen. Toon van Nelle (van Mierlo) weet zich nog te herinneren dat hij met zijn fiets in een appelboom hing, die achter die bocht in de tuin stond! Na ongeveer een jaar werd die bocht door Door Schel wat vergroot, zodat er van nu af aan praktisch geen renners meer uit de bocht vlogen. Zie ook de aankondiging, waarin gesproken wordt over: "de geheel gerestaureerde wielersbaan". Op de baan werden koppel-, sprint- en achtervolgingswedstrijden gehouden. De beste amateurs uit die tijd waren o.a. Van der Lee en Loncke van Vlierden uit Hamont, Bocke uit

Roermond, Crijns uit Dorplein, de gebroeders Maas uit Geldrop en de gebroeders Van de Kerkhof uit Helmond. De klepper van Soerendonk uit die tijd was Dikke Piet (Piet van Mierlo).

Opmerkelijk is het late aanvangstijdstip van de wedstrijden op zondagmiddag. Dit werd gedaan om niet in aanvaring te komen met de pastoor, zodat men eerst naar het lof kon. Bij de wedstrijden waren natuurlijk ook prijzen te verdienen, geldprijzen maar ook vleesprijzen, hetgeen niet zo opmerkelijk is, omdat de directeur ook slager was. Uiteraard werden de prijzen in het café uitgereikt. Toch is de baan geen lang leven beschoren geweest. De oorzaak zal wel gelegen zijn in het feit dat ze teveel concurrentie had van de veel professioneler betonnen wielersbaan in Budel. Na een drietal jaren (1937/1938) werd de baan weer afgebroken en is het zand verspreid. De wielersport maakte plaats voor het steeds populairder wordende voetbal. De voetballers van "Zurrik" gingen rennen, maar dan wel achter de bal aan.

Voetbalclub de Kraanvogels

Net voor de oorlog ging de voetbalclub van Soerendonk, die haar voetbalterrein had in de Groenstraat (waar nu het schutsterrein is), ter ziele. Vrij snel na de oorlog werden er plannen gesmeed om de club opnieuw op te richten. En zo werd op 20-3-1946 voetbalclub De Kraanvogels opgericht. Een veld was toentertijd snel gevonden. Thijs de Laat had grond liggen achter zijn huis en café.

De inhuldiging van het voetbalterrein achter café "De Sport" in 1946

Inderhaast werd hier een stuk grond omgeploegd en geëgaliseerd en klaar was het voetbalterrein. Kleedlokalen waren er niet. Omkleden werd gedaan in het kleine zaaltje achter het huis van Thijs de Laat. Dit zou zo blijven tot plusminus 1960 toen er kleedlokalen werden gebouwd bij het terrein. Uiteraard werd het café ook het clublokaal van de Kraanvogels en vanaf nu had het ook een naam: "Café De Sport".

Ook zoon Broer de Laat was vanaf het begin lid van de Kraanvogels en speler van het eerste elftal. Hij was wel niet zo technisch maar een brok onverzettelijkheid en overal inzetbaar, de man van de opgestroopte mouwen. Bovendien was hij ook een gangmaker van het elftal, zowel tijdens als na de wedstrijd. Want na de (thuis)wedstrijd ging het natuurlijk rechtstreeks naar het café van zijn vader, dat clublokaal was en waar de wedstrijd nog vele malen werd overgespeeld!

Vooral de wedstrijden tegen Someren trokken veel publiek. Zo'n 700-800 man keken er dan en daarna was het volle bak bij De Laat. Ook bij de wedstrijden tegen Budel-Schoot en Maarheeze was het druk, maar die van "Maoris" durfden dikwijls na de wedstrijd niet binnen te komen, of wilden het niet. In het kleine zaaltje van Thijs de Laat hield de voetbalclub in de beginjaren ook menige cabaret-avond voor een volle zaal.

Hoe ging het verder met café De Sport ?

Vader Thijs de Laat was, bijgestaan door zijn vrouw, dus de kastelein hier in café De Sport. In 1951 werd de zaak overgenomen door zoon Broer de Laat, in dat jaar getrouwd met Too Teuwens. Broer en Too gingen wonen in de voormalige slagerswinkel, rechts naast het café. Nog in datzelfde jaar overleed vader Thijs, slechts 59 jaar oud. Alhoewel de zaak al van zoon Broer de Laat was, deed moeder Marie de Laat-Fransen het café verder tot carnaval 1953, toen zij daadwerkelijk de zaak overdeed aan haar zoon Broer, toen ophield met voetballen. Zij bleef hier wel wonen met de nog ongetrouwde kinderen.

Marie overleed in 1963 op 70 jarige leeftijd. Broer werkte bij Philips in Eindhoven en 's avonds en in het weekend hielp hij in het café.

Ondertussen was het pand danig verouderd en aan vernieuwing toe. Midden 50-er jaren werd het voorfront helemaal afgebroken. Het café werd tijdelijk onder gebracht achter in het kleine zaaltje.

Café "De Sport" begin 50-er jaren

Aan de voorkant verscheen er, een voor die tijd, modern café met woonhuis, zoals dat er nu nog uitziet. Het nieuwe café en woonhuis werd weer in gebruik genomen. Ongeveer twee jaar later (plusminus 1960) werd het oude zaaltje afgebroken en vervangen door nieuwbouw, de huidige zaal, met achterin een podium.

Al die jaren was het goed toeven in het café van Broer en Too, café De Sport of in Soerendonk ook veelal "Bie d'n Dikke" genaamd. Het is altijd een goed lopend café geweest en vooral als de Kraanvogels in de wei moesten, was het er druk. Van de kinderen was het dochter Toos die het meeste hielp in het café. Naast clubhuis van de Kraanvogels was er een biljartclub, een spaarkas en heeft de toneelvereniging KPJ-SOS hier haar thuis. En natuurlijk was het vooral na de "hommis" (hoogmis) op zondag druk in het café. Niet voor niets liep er vanuit de Kruisstraat een kerkepad langs het café.

Droer en Too hebben hier 23 jaar café gehad totdat ze op 9-12-1976 het roer overgaven aan hun oudste dochter Toos, getrouwd met Sjaak Somers, die werkte bij Walra in Waalre. Het café bleef wel eigendom van Broer en Too, die gingen wonen bij de oude molen (van vader Teuwens) op de Zitterd. Nu wonen ze al weer zo'n negen jaren in De Wiet.

In 1976 kregen de Kraanvogels, samen met Gastel-Vooruit een nieuw sportpark, De Braken, maar er was nog geen kantine en een noodlokaal deed dienst als kleedgelegenheden. Na een tweetal jaren was ook de kantine klaar bij het sportpark en kon men daar terecht voor een pilsje na de wedstrijd. Toch bleef

café De Sport het clubhuis van De Kraanvogels, waar vele supporters aanlegden, na bij de kantine te zijn geweest. En bij uitwedstrijden wordt er nog steeds hier vertrokken en komt men terug. Toos en Sjaak hebben 6,5 jaar het café gerund en stopten medio 1983. In die tijd kwam er een nieuw buffet. Al die jaren werd er Heineken bier getapt.

De volgende uitbaters waren Gradje en Annie Roosen-Hendriks, die voordien ervaring hadden opgedaan in de kantine van de voetbalclubs Gastel-Vooruit en de Kraanvogels op sportpark De Braken. Tijdens de tijd van Annie en Gradje

V.l.n.r.: Toos de Laat, Broer de Laat en Toos Teuwens-de Laat

Ook achter de tap kan het gezellig zijn. Harrie en An Neijssen de Laat, Broer de Laat en Jan de Mulder

Broer en Too 40 jaar getrouwd. V.l.n.r.: Riet, Jo, Too de Laat-Teuwens, Toos, Broer de Laat, Petra en Jeannie en (zwarte) Toos; onder Thijs en Jaonus

werd er overgeschakeld op Dommelsch bier. Gradje en Annie zwaaiden 9,5 jaar de scepter in café de Sport.

Het café was nog altijd eigendom van Broer en Too. Zij verkochten in 1991 het pand aan de firma Winters, die het nu ging verhuren.

De nieuwe uitbaters, die er nog steeds in zitten, werden Tonnie en Mientje Meeuwissen-Damen. Ook zij hadden voordien ervaring opgedaan in de kantine op sportpark De Braken. Zij begonnen hier op 3 juni 1991. Ruim een jaar later is aan de voorkant en zijkant een open veranda gebouwd aan het café. Enige jaren later is deze veranda aan de zijkant dichtgemaakt. In 2000 is er ook een dichte veranda langs de zaal gemaakt.

Het café is nog altijd clubhuis van voetbalvereniging de Kraanvogels en is er een zaalvoetbalploeg. Biljartclub De Sport is er nog altijd thuis en is er een spaarkas. Ook toer- en wielervedclub Soerendonk en de badmintonclub hebben hier hun thuishaven. De toneelvereniging KPJ-SOS heeft hier haar oefenavonden en brengt hier ieder jaar een toneelstuk op de planken, evenals de jeugd-afdeling van de club. En sinds ongeveer een jaar bazuïnt laat "Haol Liëd", de

Annie en Gradje Roosen-Hendriks

Tonnie en Mientje Meeuwissen-Damen

Café "De Sport" in de 70-er jaren

kapel van carnavalsvereniging De Roesdonkers hier haar klanken rond. Café De Sport is anno 2003 een goed lopend dorpscafé en ook van de zaal wordt intensief gebruik gemaakt. Kortom het is goed toeven bij Mientje en Tonnie. Topdagen zijn er natuurlijk tijdens de kermis, carnaval en de muziekdagen Goud van Oud Nederlandstalig.

Harrie Jaspers

Werkgroepen Heemkundekring "Budel en Cranendonck"

Aa-kroniek-redactie:

Harrie Jaspers
Pastoor Lemmensstraat 7
6023 AG BUDEL-SCHOOT, tel. 0495-494806
e-mail:h.j.j.jaspers@philips.com

Archeologie:

Jac Biemans
Aartshertogenlaan 119,
5212 CD 's-HERTOGENBOSCH, tel. 073-6100702
e-mail:jac.biemans@wxs.nl

Fotografie:

Frits Rechters
Voortstraat 9,
6021 JH BUDEL, tel. 0495-491771
e-mail: fjmrecht@xs4all.nl

Genalogie:

Tjeu Lamers
Bruine Akkers 34,
6026 DP MAARHEEZE, tel. 0495-593546
e-mail:lamerst@kempenhaeghe.nl

Heemkamerbeheer:

Nel Boks-den Boer
Zonnedaaw 15,
6026 AW MAARHEEZE, tel 0495-591789
e-mail:nboks@3dmotion.com

Monumenten

Sjef Vlassak
Heesakkerweg 16
6021 HZ BUDEL, tel. 0495-492905
e-mail: sjef@vlassak-nouwen.myweb.nl

Natuurvrienden:

Harrie Jaspers
Pastoor Lemmensstraat 7
6023 AG BUDEL-SCHOOT, tel. 0495-494806
e-mail:h.j.j.jaspers@philips.com